

«Hva sidestiller en innvandrersom har fullført videregående, med en norsk elev som strøk?»

Mia Caroline Bratz, journalist i Universitas **Kommentar, side 2**

– Byrådet blåser i studentene

Nyhet, side 8 og 9

Tjuvstart med e-pensum

Kultur, side 20

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 65, utgave 31 | www.universitas.no | onsdag 9. november 2011

ILLUSTRASJONSFOTO: SKJALG BÖHMÉR VOLD

VARSLINGSRUTINER VED UNIVERSITETET SVIKTER:

Ignorerer mobbevarsler

■ Universitetet i Oslo står til stryk etter at varslingssystemet for mobbing ble testet.

■ Bare ett fakultet fulgte universitetets rutiner. To svarte ikke engang på varslingen.

Nyhet, side 4 og 5

Drept for sitt engasjement

Studentaktivister forfølges i det voldsherjede Mexico. Carlos Cuevas ble drept av 16 skudd.

Omverden, side 7

Studenter strømmer til selvforsvarskurs

Nyhet, side 7

redaktør: **Simen Tallaksen**
simen.tallaksen@universitas.no 480 36 044

redaksjonsleder: **Nordis Tennes**
nordis.tennes@universitas.no 922 21 231

fotosjef: **Skjalg Bohmer Vold**

desksjef: **Jørgen Brynhildsvoll**

nettredaktør: **Gabriel Steinsbekk**

MENINGER

Tam kamp om e-pensum

Ikampen om digitalt pensum er det to aktører som på hver sin side skal forsvare studentene og lærebokforfatterens interesser. Kopinor skal kjempe for forfattere og andre opphavsmenn, mens Universitets og høgskolerådet (UHR) skal stå på barricadene for studentenes frihet til å velge om de vil ha digitalt pensum eller ikke. Sammen skal disse komme fram til en enighet.

I motsetning til UHR har Kopinor spilt kortene sine veldig godt. De har servert UHR en løsning som vil sette dem i en monopolsituasjon når det kommer til distribusjon av digitalt pensum. UHR på sin side har gjort denne jobben veldig lett for Kopinor.

Løsningen til Kopinor går ut på at digitalt pensum blir obligatorisk ved universiteter og høyskoler. Det er en løsning som frarøver studentene valgfriheten til å velge om de vil ha digitalt pensum eller ikke. I tillegg er det også de som mest sannsynlig ender opp med å betale for moroa. Både Norsk studentorganisasjon og lokale studentdemokratier har vært kritiske til denne løsningen. UHR trakk seg ut av forhandlingene med Kopinor høsten 2009 nettopp fordi de framsatte en «monopol-lignende situasjon for institusjonene og studentene».

Nå er de to kamphanene tilbake i ringen, og UHR mener Kopinor har firt på kravene. Kopinor på sin side mener avtalen er den samme. Det blir spennende å se hva som kommer ut av forhandlingene som begynner til våren. Kopinor har utviklet en løsning før forhandlingene er ferdige, og det er nettopp denne løsningen som UHR nå søker etter forsøkskaniner til. I realiteten velger UHR å fronte en løsning de selv er imot.

Pensumkapitalistene i Kopinor har spilt et skittent og utspekulert spill lenge, og har lagt opp til at UHR ikke kan si nei til våren. UHR på sin side har ikke spilt noe spill i det hele tatt. Det burde de ha gjort: Mens UHR har sittet på gjerdet har Kopinor sikret et trumfkort. De er nemlig de eneste som per dags dato kan levere en distribusjonsløsning for digitale kompendier som sikrer opphavsmennenes rettigheter.

UHR har ikke ikke undersøkt godt nok hvilke andre selskaper de kunne samarbeidet med for å presse Kopinor til å gå med på en annen løsning. En løsning som sikrer studentenes valgfrihet og gratisprinsippet i norsk utdanning.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Katrine Myra**
katrine.myra@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Molke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Innvandrere skal inn i høyere utdanning.
I stedet surres de inn i kunnskapsministerens byråkrati.

Klister-Kristin

KOMMENTAR

Mia Caroline Bratz, journalist i Universitas

for mye utdanning til å ta opp fagene du mangler, ifølge Utdanningsdirektoratet. Byråkratiet skal per definisjon ivareta rasjonalitet og rettssikkerhet. Det forutsetter at politiske organer er effektivt organisert, og i alle fall ikke selvmotsigende. Men i dette tilfellet peker alle på alle. Ingen har ansvaret.

«Hvem er det egentlig som skal få muligheten til gratis utdanning?». Olga forstår ikke hvorfor hun stiller dårligere enn alle andre til å komme inn på universitetet. Hun er skarp. Og snakker flytende i norsk. Likevel får hun ikke studere. Da hun søkte seg inn på høyere utdanning tidligere i år, fikk hun ikke godkjent generell studiekompetanse. Fire år med videregående fra Hviterussland holder ikke i norsk målestokk. Hun søker om å ta opp fag på videregående – og får avslag.

For et drøyt halvt år siden tok Oslo kommune et dypdykk i Opplæringsloven, og fisket opp en lovparagraf som sier at voksne ikke har rett til videregående opplæring hvis de har det fra før. Loven er lik for alle, og det skal ikke gjøres noe unntak for innvandrere. Olga kan gjøre slik som alle elever som strøk på en norsk videregående skole: ta opp fagene på Bjørknes. Ja visst, men hun har to barn å forsørge og en lavt lønnet jobb. Olga vet ikke om hun vil klare den utgiften.

Finnes det en vei utenom systemet? For å sno seg utenom regelverket, må mennesker i Olgas situasjon lete etter kreative løsninger. Mange bytter for eksempel adresse til Akershus, der voksne innvandrere fremdeles tilbys videregående. En annen utvei er å la være å oppgi dokumentasjon på videregående fra hjemlandet.

Byråkratiet i saken er dypt selvmotsigende. Har du fullført videregående utenfor EØS-området har du for lite utdanning til å få generell studiekompetanse av Samordna opptak. Samtidig har du

Skyldes situasjonen til Olga politisk uvilje eller er en svikt i det byråkratiske systemet? Systemsvikt, hevdet Trine Skei Grande i Universitas. Hun mente Kunnskapsministeren både kunne og måtte rydde opp, og sendte like gjerne et brev til Stortinget for å be henne se på saken. Men da Kristin Halvorsen svarte i forrige uke, var det ikke noen politisk vilje til å endre noe som helst. I stedet henviser hun innvandrere til Bjørknes. Der må tross alt norske elever ta opp fag. Sammen-

«Da Kristin Halvorsen så på problemet i forrige uke, var det ikke noen politisk vilje til å endre noe som helst.»

ligningen er søkt. Hva sidestiller en innvandrer som har fullført videregående, med en elev som strøk?

At Halvorsen fraskriver seg ansvaret på lik linje med alle andre, er underlig. De rødgrønnes uttalte politikk er nettopp å satse på integrering. Innvandrere skal inn i høyere utdanning, bruke av medbrakte ressurser og ha jobber som svarer til kvalifikasjonene sine. Alt tilsier at problemet til Olga aldri skulle vært noe problem. Om det er kunnskapsminister Kristin Halvorsen eller inkluderingsminister Audun Lysbakken som ordner opp, betyr

lite. At utdannings- og integreringspolitikken ligger under to departement skal ikke være avgjørende. Det er politikernes ansvar å ta styringen når systemet ikke fungerer som det skal.

«Alle utlendinger kan ikke være renholdsarbeidere», sier Olga. Nei, ingen vil jo ha det slik. Men det er nettopp slik systemet fungerer.

miacbr@universitas.no

ØYEBLIKKET

av Tonje Thilesen

Visdomsord: Sommeren er omme og når sommeren er omme kommer en tid da luften blir rødgyllen, klar som vin, skrev Axel Jensen en gang. Jommen har han rett.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

SIGNERT

Frithjof Eide
Fjeldstad, student
ved UiO

Mens høyskolene blir universiteter ligner universitetene stadig mer på høyskoler.

En Stjernø skinner i natt

Stjernøutvalgets rapport fra 2009 har blitt norsk akademias hellige ord, og universitetsstatus har blitt en hellig gral for høyskolene i vårt furet værbitte. Fusjon er akademias nye mantra. Et av grunnlagspremissene for fusjonen Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) var den storstilte tretrinnsraketten Universitetet i Oslo og Akershus (UiOA) – et såkalt profesjonsuniversitet. Tanken er å få på plass en bærekraftig forskningsinstitusjon som forener teori og praksis og som skal fylle det berømte *tomrommet*.

UiOA kommer ikke uten debatt. Bologna-prosess, kvalitetsreform, Humboldt, akademisk kapitalisme og kvalitet i utdanningen. Dette er den evige debattens rammer og dessuten det seige jordsmonnet de beste blant oss må pløye daglig. Hva skal dyrkes? Hva skal høstes?

«Bevar, bevar! Forny, forny! skrikes det fra de samme høgskoleledelsene.»

Fra et studentperspektiv er det skumle tider. Både høgskolestudenter og universitetsstudenter er bevisste i sine valg av studiested, får vi tro.

Dette handler om læringsformer og retning på utdanningen. Men skillene blir stadig mer uklare, konturene forvitret. De nye universitetene fremstår som hybrider og representerer en utvanning av begge institusjonsformenes egenart. Men det tas tvetunget til motmæle.

Neida, praksisen vil ikke lide under endringer. Bevar, bevar! Forny, forny! skrikes det fra de samme høgskoleledelsene, mens teorien skyller over høgskolepensum og universitetsstudentene kører seg ved stemplingsuret.

Det er forresten til å undres over hvorfor alle vil bli universiteter når alle andre vil det samme, men ingen vil endres. Det åpenbare argumentet om statusjag blir ugyldig. Hva med kampen om forskningsmidler og studenter? Kanskje. I så fall kan vi snakke om en usunn markedsføringspolitikk der millioner av kroner går med til profilering, men som ender i et nullsumspill.

Kvaliteten og studentene er det hipp som happ med. NOKUT er mer en gulrot enn kvalitetsorgan å regne. Akkrediteringene hagler inn bare de kvantifiserbare kravene er på plass.

Vi lever i en kunnskapsnasjon, sies det. Mer høyere utdanning trengs. En selvoppfyllende profeti? Overkvalifiserte jobbsøkere og uthuling i arbeidsstokken neste.

Op over oss lyser Stjernø.

debatt@universitas.no

BAKPÅ NYHETENE

«Jenny formulerer seg med anstendighet. Mimikken og stemmeleiet er preget av glød. Den oppriktige gestikuleringen følger hver setning sømløst.

«Jenny», som ifølge studentavisa *Utopia* selv har «valgt å være anonym» blir intervjuet i saken «Feil fokus i opptaksordningen». For å bevise at «Jenny» faktisk eksisterer, gjør journalisten en upåklagelig innsats for å beskrive henne for leseren. Vi sender kudos og varme tanker nordover for dette praktesempelet på «show, don't tell». *Utopia* 27.10

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

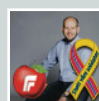
Aslaknøre På Blindern, leser Universitas. Imponert. Kritiske artikler om Afghanistan-forskning, akademisk innavl og studentdop. Mye bedre enn før!

2. nov **journalist living in oslo and new york**

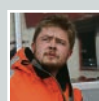
somalieren Når høy, blond kompis gir deg spontan bjørneklem i kantina, du snur deg og ser at alle Blinderns minimullaer lunsjet sammen #denfølelsen

8 nov **forhenværende asylsøker**

tordlien @JensFolland debatten om hvor mange universiteter Norge trenger er sluttkjørt – nå får bare institusjonene kalle seg hva de vil @HadiaTajik

8. nov **stortingsrepresentant (FRP)**

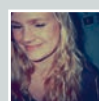
JensFolland @tordlien så du synes det er bra at HiOA skifter status? @HadiaTajik

8. nov **fagpolitisk ansvarlig i NSO**

tordlien @JensFolland nærmere likegyldig – for @hioa har det fordeler/ulemper – for Norge betyr det lite – du gleder deg til debatten nå? @HadiaTajik

8. nov **stortingsrepresentant (FRP)**

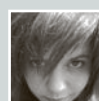
GabrielleLG HEHE, hører @ Universitas kjøre baksidesamtalen live. På andre enden.

8. nov **tweeter det jeg ser**

Sigvei «Vi ransaker ikke – vi lar bare en narkohund snuse på alle femtenåringene». Newspeak igjen.

8. nov **kritikk av politikk med stikk av komikk**

KaiaTetlie Universitetet har alltid vært truet. Tidligere av ideologier osv. Nå av siviløkonomene. Hagtvedt på #dannelseskonferansen

8. nov **samfunnsengasjert kulturentusiast**

nyhetsredaktør: **Lars Thorvaldsen**
lars.thorvaldsen@universitas.no 419 04 679

NYHET

Universitas beklager

I SAKEN: «Kaller UiO-ansatte ekstremister» i utgave 29 av Universitas beskyldes Sindre Bangstad for å misbruke sin stilling ved Universitetet i Oslo til å fremme personlige ytringer. Det er Norsk folkepartis formann Oddbjørn Jonstad som fremmer påstanden, og vi vil beklage at Sindre Bangstad ikke fikk anledning til å svare på de udokumenterte beskyldningene Jonstad kommer med i artikkelen.

Raser mot gaveordningskutt

FORSKNING: I forbindelse med statsbudsjettet for 2012 foreslår Kunnskapsdepartementet å avvike den såkalte gaveforsterkningsordningen. Den har eksistert siden 2006 og går ut på at staten bidrar med 25 prosent ekstra til private bidrag til forskningen.

Opposisjonen raser mot vedtaket.

– Av alle dårlige forslag i statsbudsjettet er det å fjerne gaveforsterkningsordningen det dårligste, sier Henning Warloe, forskningspolitisk talsmann i Høyre til nettavisen På høyden.

Han får støtte av utdanningspolitisk talsmann i Frp Tord Lien, som mener at utviklingen kan medføre at forskningen går glipp av private bidrag.

Bitter plagiatstrid på NTNU

FORSKNINGSETIKK: Den amerikanske forskeren Scott Lynn truer nå med å saksøke NTNU fordi han mener at hans forskning er misbrukt ved institusjonen. Det skriver studentavisen Under dusken. Stridens kjerne stammer fra en utvekslingstur Lynn hadde til NTNU i begynnelsen av 2010. Forskeren hevder at NTNU-professoren Augustine Arukwe i ettertid blant annet har gjenbrukt hans materiale i søknader om forskningsstøtte. Ifølge avisen skal forskeren ha blitt så irritert at han sendte plagiatanklagene til et hundretalls forskere både i Norge og rundt om i verden. Saken ble avvist av skolens forsknings-etiske komité.

Vurdere snus-salg i kantine

KANTINEØKONOMI: Studentpolitikerne i Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT) går inn for salg av snus i kantine tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Bakgrunnen for forslaget, som skal diskuteres på VT-møte 17. november, er blant annet at det vil gi en betydelig inntekt for kafeene. VT referer til forslaget til Studentsamskipnaden i Trondheim som opplever at snus er populært blant studentene. Dette er ikke første gangen forslaget er oppe i organet. I 2007 gikk VT imot tobakksalg fordi man ville «ivareta studentenes sunne profil».

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

Universitas Nr. 13 1986

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

«Vi har i den senere tid fått føle atomprotestantismen, eller bedre, atomhysteriet på kroppen her i Norge. Vi er blitt overdyngnet med tall om kilotonn og megatonn, om fysiologiske deformiteter og ikke minst menneskets beståen overhodet. (...) Og så får en da se i kjølvannet av denne hysteribølge kommunister og pasifister som måker etter luksuliner, villige til å utnytte hver minste bit av denne defaitisme og forsvarsnilisme.

Hentet fra leserinnlegget «En fallit» Universitas Nr. 8 1961

Svarer ikke på mobbevarsler

Dårlige varslingsrutiner: Studenter ved UiO konstruerte en case, en student som følte seg uthengt og mobbet av en professor, og testet varslingssystemene ved UiOs forskjellige fakulteter. Kun ett fakultet fulgte UiOs rutiner, og to fakulteter unnlot i det hele tatt å svare på henvendelsen.

Dersom du ønsker å varsle om mobbing ved UiO, risikerer du å møte en ansatt som ikke vet hva som skal gjøres.

LÆRINGSMILJØ

tekst: Øyvind Gallefoss

Læringsmiljøutvalget ved Universitetet i Oslo (UiO) gjennomførte i vår en rapport som testet varslingssystemet ved UiOs åtte forskjellige fakulteter.

Et konstruert varsel meldte at en student ble mobbet av en professor, og varselet ble levert både via e-post og personlig ved fakultetene. Hensikten var å teste om varslingssystemet fungerte.

To fakulteter svarte aldri på varslene. Ingenave-postvarsling-

ene ble besvart innen den annonserte fristen på én uke. Kun ett fakultet endte opp med å følge UiOs varslingsrutiner.

– Undersøkelsen viser store svakheter i et system som er fullstendig nødvendig at fungerer. Terskelen for å komme med en klage er høy i utgangspunktet, så dersom varslingssystemet i tillegg ikke er i orden, er det svært alvorlig, sier Stian Skaalbones, leder for Studentparlamentet ved UiO.

Frykter straff

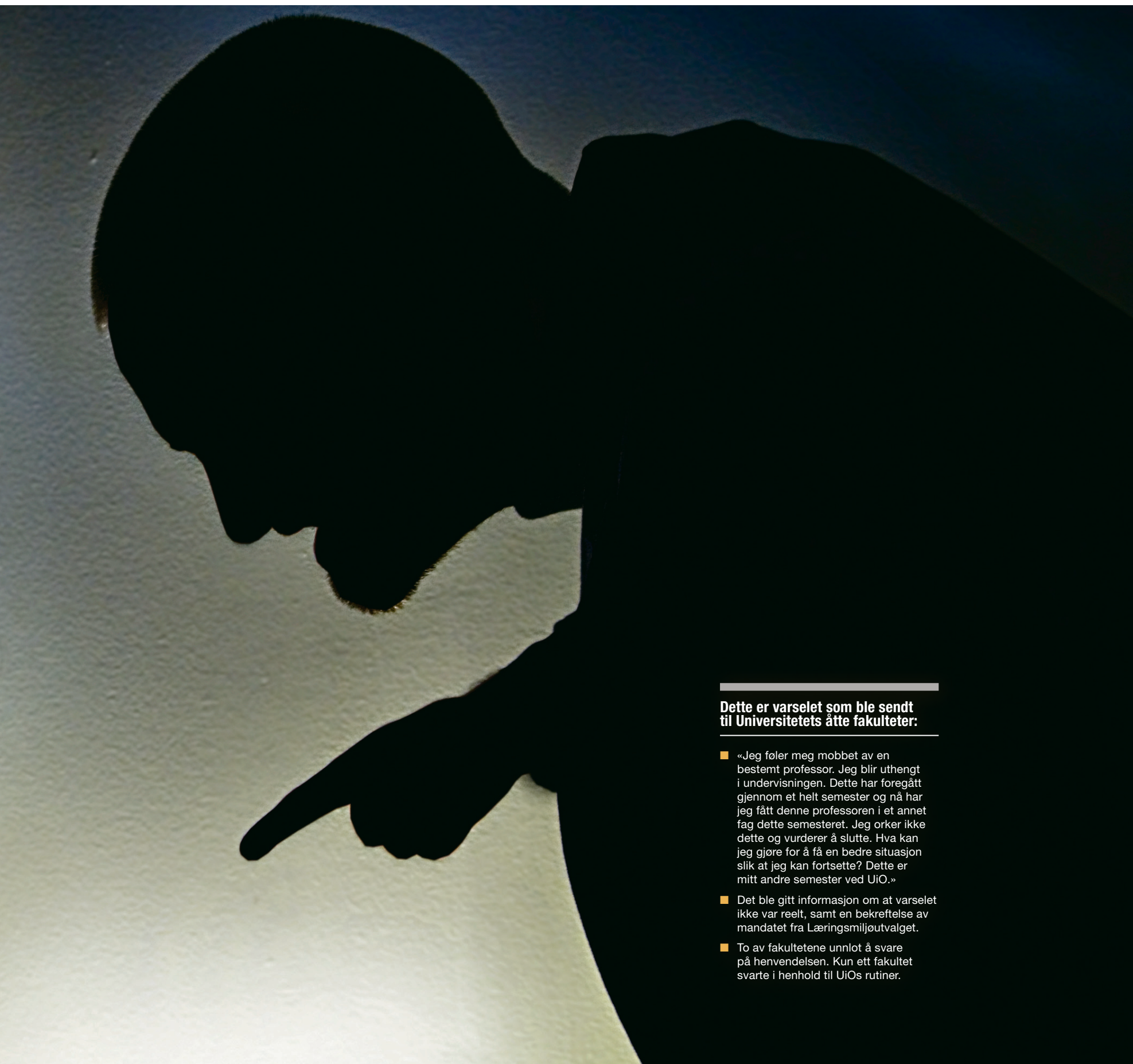
– Vårt inntrykk er at varsler ofte ikke rapporteres oppover i syste-

met, slik de skal. Om det blir kjent at et fakultet får mange varsler, vil de antageligvis oppleve uønsket innblanding fra ledelsen. Dermed ordner de helst opp i sakene selv, sier Runa Hekland Bore, en av studentene som utførte rapporten.

Hekland Bore forklarer at det kun er varsler som må rapporteres oppover i systemene, og at saker derfor gjerne defineres som klager ved fakultetene, slik at de ikke trenger å rapporteres videre.

– Kravet for at noe skal sees på som en varsling varierte, men oftest var det snakk om at en varsel om forhold som ikke gjaldt en selv. Derfor ble en del klager som vi tenker på som varsling, for eksempel mobbing, definert som en klage og dermed ikke rapportert opp i systemet, forklarer hun.

Hekland Bore frykter videre at studenter lar være å varsle ledelsen overhodet, av frykt for

Dette er varselet som ble sendt til Universitetets åtte fakulteter:

- «Jeg føler meg mobbet av en bestemt professor. Jeg blir uthengt i undervisningen. Dette har foregått gjennom et helt semester og nå har jeg fått denne professoren i et annet fag dette semesteret. Jeg orker ikke dette og vurderer å slutte. Hva kan jeg gjøre for å få en bedre situasjon slik at jeg kan fortsette? Dette er mitt andre semester ved UiO.»
- Det ble gitt informasjon om at varselet ikke var reelt, samt en bekreftelse av mandatet fra Læringsmiljøutvalget.
- To av fakultetene unnlot å svare på henvendelsen. Kun ett fakultet svarte i henhold til UiOs rutiner.

ILLUSTRASJONSFOTO: STÉPHANE LELARGE

represalier. I arbeidet med rapporten var hun selv i kontakt med en student som unnlot å sende en varsling til sitt fakultet fordi hun var redd for at det ville bli kjent at det var hun som klaget.

– Ved mindre fakulteter blir det veldig tydelig hvem som klager, fordi de fleste kan kjenne igjen episoden, sier Hekland Bore.

Vil ha studentombud

Studieavdelingen (STA) ved UiO var initiativtaker til rapporten. Studiedirektør Monica Bakken skriver i en mail til Universitas at STA har, på bakgrunn av funnene i rapporten, igangsatt et prosjekt for å videreutvikle og forbedre studentenes si-fra-systemer ved UiO.

Bakken, som ikke hadde tid til å snakke med Universitas på tirsdag, skriver videre at: «Hovedmålet for prosjektet er å sikre ivaretagelse

av studenten ved fysiske og psykososiale klager/tilbakemeldinger.»

Hekland Bore mener varslingsordningen aldri vil fungere optimalt under det nåværende systemet, og mener løsningen kan være å innføre et studentombud ved UiO.

– UiO er mest interessert i å bruke ansatte som allerede er på plass, men det har ikke fungert så langt. Et definitivt minstekrav må være at varslingsordningen sentraliseres. Problemerkene vil aldri forsvinne slik som systemet er nå, sier Hekland Bore.

«Varslinger rapporteres ikke oppover i systemet, slik de skal.»

Runa Hekland Bore, masterstudent ved UiO

Mangler kompetanse

Også Studentparlamentet mottar et stort antall klager fra studenter, og Skaalbones forteller at de har problemer med å håndtere alle henvendelsene. Skaalbones påpeker at rapporten avdekker uklare rutiner ved varslingssystemene, og konstaterer at det er nødvendig med skoling av de ansatte. Han ønsker et studentombud, en sentral klageinstans som kan ta seg av klagen, dersom UiO ikke får det nåværende systemet til å fungere.

– Vi har begrenset med ressurser og kompetanse til å behandle alle klagen vi mottar. Det er tydelig at vi har

behov for et studentombud, som kan hjelpe klage-studenter gjennom jungelen av paragrafer ved universitetet, sier Skaalbones.

– Har tatt tid

Debatten om studentombud har pågått lenge; Skaalbones er den tredje Studentparlamentslederen på rad som i Universitas har ytret sitt ønske om studentombud ved UiO.

Viserektor ved UiO, Ragnhild Hennum, er enig i at systemet kan bli bedre, men påpeker at opprettelsen av et studentombud ikke er helt ukomplisert.

– Vi bør lage en enklere ordning for å si ifra om ting som ikke fungerer, men svaret er ikke nødvendigvis et studentombud. Hvordan skal myndigheten til et studentombud utøves overfor andre myndighetsinstanser? Det ville vært dumt å opprette et ombud uten å vite hvilken myndighet det skal ha.

Det er blant annet derfor vi ennå ikke har tatt stilling til spørsmålet, sier Hennum.

Hennum er tidligere leder for Læringsmiljøutvalget ved UiO. Hun er ydmyk overfor studentstemmer som mener at situasjonen er prekær, og at den har behov for en snarlig løsning i et par år allerede.

– Hvis noen mener denne diskusjonen har gått treigt, så er jeg enig i det. Vi bør finne en eller annen utgang av denne diskusjonen, for det har ikke tatt kort tid, dette her, sier hun.

– Kommer det snart en løsning?
– Denne høsten skal vi jobbe videre med spørsmålet, og vi er enige om at saken snart er moden for at vi kan ta stilling til den. Men jeg kan altså ikke gi et eksakt tidspunkt for når det vil skje.

oyvind.gallefoss@universitas.no

Akademika-tabbe ødela eksamen

PENSUMKRØLL: Studenten Aleksander Andersen og vennene hans fikk ikke tatt hjemmeeksamen på grunn av sen bokleveranse fra Akademika. Det melder Aftenposten.

Andersen er fjernstudent ved Universitetet i Nordland. Han har ventet på pensumbøker i over seks uker, men har enda ikke fått dem.

– Det er en katastrofe, sier Andersen.

Akademika, som eies av Studentsamskipnadene i Oslo, Akershus og Trondheim, innrømmer at det har vært problemer med logistikken. Årsaken er en nyordning som har slitt i oppstartsfasen.

– Mange av våre kunder melder tilbake at leveransene er blitt ras-

kere og bedre, men det er dessverre også noen som har opplevd leveranse langt under det man kan forvente. Vi er klar over at flere kunder ikke har fått litteraturen de har bestilt i tide. Det er ikke godt nok, og det beklager vi, sier Geir Helge Espedalen, administrerende direktør i Akademika.

Akademika har ikke oversikt

over hvor mange studenter som er berørt av problemene.

Bokhandlerkjeden planlegger nå å gjennomføre ukentlige målinger for å følge opp leveranse-kvaliteten.

– Målet med omleggingen er å levere raskere og bedre til kundene. Vi la om til det nye systemet i sommer, og det har dessverre vært

noen barnesykdommer. Vi har høy prioritet på å løse de utfordringene som har oppstått under implementeringen. Problemene er redusert, men leveringskvaliteten er i enkelte tilfeller ennå ikke der den skal være, sier Espedalen.

Frykter for barnehageplassen

Usikker fremtid: Anette Sæter har forberedt seg på at sønnen Laurits ikke får barnehageplass.

Tre studentbarnehager legges ned. Derfor frykter Anette Sæter at sønnen nå må bli hjemme.

BARNEHAGEKUTT

tekst: Endre Stangeby

foto: Tonje Thilesen

Fra neste høst forsvinner 95 studentbarnehageplasser. Årsaken er at Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) forventer et underskudd på 5,9 millioner kroner neste år. Universitas har tidligere skrevet om hvordan tilskuddsordningen for ikke-kommunale barnehager ble endret fra 1. januar i år. Nå er det opp til kommunen å fordele pengene. SiO begrunner nedleggelsen med kutt i bevilgningene.

Frykter for sønnens plass

Barna i de tre barnehagene som legges ned, Smutthullet, Sognsvann og Kringsjø, blir lovet nye plasser i andre studentbarnehager. Anette Sæter og mannen, som er student, har søkt om at sønnen Laurits får plass i studentbarnehagene over nyttår. Med nedleggelsene er de redde for at det kan bli vanskelig.

– Vi må være forberedt på ikke å få plass. Da må jeg holde meg

hjemme og kan ikke jobbe. Det blir vanskelig å planlegge hva som skjer over nyttår, sier småbarnsmoren.

Hun er overrasket over at det skal bli vanskeligere å få plass.

– Jeg trodde det sto høyt i kurs å få oss ut i arbeid, sier Sæther.

Når barnehagene legges ned vil også 40 ansatte miste arbeidsplassene sine. Stor gjennomstrømming gjør likevel at samskipnaden håper på å tilby disse andre jobber i studentbarnehagene.

Mona Bakken har jobbet i Sognsvann studentbarnehage i 19 år.

– At tre barnehager skal nedlegges kom som en bombe, sier Bakken.

– Hva gjør du til høsten?

– Det vet jeg ikke, men jeg regner med at SiO tar vare på meg så langt de kan, sier Bakken.

Hun synes det er trist at en god arbeidsgjeng blir spredd rundt, og ikke får fortsette sammen.

Skylder på kommunen

– Dette gjør at barnehagene blir et knapphetsgode. Men med mindre penger har jeg forståelse for at samskipnaden kutter. Svaret ligger hos Oslo kommune, sier leder av Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT), Magnus Nystrand.

Han sier VT allerede i vår advarte kultur- og utdanningskomiteen i Oslo kommune mot at lavere tilskudd kunne føre til nedleggelse av barnehageplasser. Nå frykter han at VT må prioritere hvem som har mest behov for plass.

– Dette er ikke noe vi ønsker å gjøre, det er tøffe beslutninger. Folk må ha barnehageplass uansett, så kommunen skyter seg selv i leggen, sier han.

Nystrand forteller at kultur- og utdanningskomiteen i Oslo kommune i vår vedtok at studentbarnehagene skal få ny vurdering i budsjettforhandlingene for 2012, dersom tilskuddsordningen ga negative utslag.

– Vi mener at studentbarne-

hagene skal særbehandles fordi de er et utdanningspolitisk virkemiddel som kommunen bør ta ansvar for, sier han.

Mener SiO sløser

Byråd for kultur og utdanning, Torger Ødegaard, mener det er umulig for Oslo kommune å særbehandle studentbarnehagene.

– Å si at kommunen gir for lite penger er å snu det på hodet. Vi må forholde oss til statens forskrifter. De gjør at vi ikke har mulighet til å behandle studentbarnehagene annerledes enn andre barnehager, men vi kan love barnehageplass til

alle som har krav på det, sier Ødegaard.

Byråden mener dessuten at SiO bør ha mulighet til å spare inn på utgiftene.

– Det ser ut til at SiO budsjetterer med administrasjonskostnader som er betydelig høyere enn det som er vanlig, sier han.

Siden budsjettet for 2012 ennå ikke er forhandlet, mener Ødegaard at SiO er i overkant kjøpe på avtrekkeren.

– Det er litt tidlig å slå fast at de må legge ned barnehageplasser nå, sier han.

universitas@universitas.no

Motoffensiv etter 22. juli

Invitasjon til nettdebattkurs

Mandag 14. og torsdag 17. november kl. 18.00-20.00
Humanismens hus, St. Olavs gate 27 i Oslo

Vi svarer på utfordringen etter 22. juli med en nettverksgruppe og et kurs i nettdebatt.

Blant innleiderne: Lars Gule og Shoab Sultan.

Vi står på et humanistisk verdigrunnlag. Åpent for alle.

Mer informasjon på www.human.no/oslo.

Human-Etisk Forbund
Oslo fylkeslag

Staten anker Rosenberg-saken

KREFTSKANDALER: Mandag denne uken ble det klart at staten anker dommen i Rosenberg-saken, melder Universitetsavisa.

– Jeg er ikke overrasket, mest oppgitt og skuffet, sier den ene enken.

Det er to enker som saksøker staten etter tapet av sine ektemenn. Mennene arbeidet ved laboratoriene

ved Rosenberg på 70- og 80-tallet. Der ble de utsatt for store mengder av det kreftfremkallende stoffet benzen. Flere ansatte har i ettertid utviklet hematologisk kreft. Åtte personer har tidligere fått erstatning etter hemmelige avtaler med staten.

I oktober ble de to enkene tilkjent en erstatningssum på rundt én million kroner hver i Oslo tingrett.

Nå anker altså staten saken til lagmannsretten, noe som vekker harme blant de etterlatte:

– Jeg stiller spørsmålsteget ved ressursbruken deres. Det er merkelig å anke en time før fristen går ut. Nå blir det igjen et helt år å vente før saken kommer opp. Hvordan de kan holde på med folk – jeg synes det er hensynsløst, sier en av enkene til

avisen.

Statens advokat i saken Kine E. Steinsvik sier til Adresseavisen at staten anker fordi den mener at tingretten ikke har gjort en rimelig vurdering av skyldspørsmålet.

– Vi mener dommen gir et dårlig grunnlag for å håndtere fremtidige krav, sier Steinsvik.

Strømmer til selvforsvarskurs

Etter rekordmange overfallsvoldtekter i høst ønsker mange studenter å lære seg selvforsvar.

VOLDTEKTSBØLGEN

tekst: Jenny Gudmundsen

foto: Skjalg Böhmer Vold

Per 1. november var det registrert 216 anmeldelser av voldtekt og voldtektforsøk i Oslo, ifølge Oslo politidistrikt. Det er 50 flere tilfeller enn på samme tid i fjor.

Nå vurderer Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) å sette opp ekstrakurs i selvforsvar på grunn av stor pågang fra studenter. Også Oslostudentenes idrettsklubb (OSI) har merket etterspørselen. På søndag arrangerer de kurs i selvforsvar, alle de 50 plassene ble revet bort i løpet av et par dager.

Frykt og forfølgelse

Kjemistudent ved Universitet i Oslo, Camilla Schjalm, er en av de som meldte seg på det kommende

kurset. Hun har merket frykten på kroppen den siste tiden.

– Å være nabo til Sofienbergparken er ekstra ille, for der har det jo skjedd flere ganger. Det har vært utrolig mange voldtekter nå, så det er klart at jeg passer mer på meg selv etter det som har skjedd. For litt siden ble en mann pågrepet i bakgården vår, etter at han skal ha forsøkt å forgripe seg på en jente der, sier hun.

Schjalm har også selv hatt noen ubehagelige opplevelser.

– Under ski-VM møtte jeg en mann på vei hjem fra et arrangement i byen på kveldstid. Etter at jeg hadde spurt om han fant veien hjem, begynte han å spørre meg om privatinformasjon. Han fulgte etter meg hele veien hjem, og da jeg kom til inngangen der jeg bor, prøvde han å presse seg inn porten etter meg. Heldigvis var det is i området, så han datt og ble lig-

gende langflat. Jeg rakk å løpe inn og låste døren, sier Schjalm.

Ønsker flere intensivkurs

SiO holder vanligvis ett kurs per semester og har nettopp avsluttet høstens arrangement. Kursene er som regel godt besatt, men på grunn av voldtektsbølgen den siste tiden, og stor etterspørsel, vurderer SiO nå å arrangere flere.

Direktør i Studentidretten ved SiO, Karin Herou, kan fortelle at forespørselen for kurset deres begynte å stige, spesielt i forrige uke.

– Da ble mange av instruktørene våre spurt om generelle spørsmål fra jenter og gutter, som ønsket å lære mer om selvforsvar, sier hun.

Kurset handler om grunnleg-

gende selvforsvar og er laget spesielt for kvinner. Filosofien bak kurset er en forebyggende holdning rundt grensesetting, tydelighet og bevisstgjøring. Studentidretten har i mange år drevet selvforsvarskurs for kvinner.

– Hvor mange kurs er dere capable å sette opp hvis etterspørselen fortsetter å stige?

– Det vurderer vi ut ifra etterspørselen. Per i dag har vi tre erfarne instruktører, men vi tenker på å utdanne flere etter hvert. Vi vil gjerne få til mer intensivkurs også, som ikke trenger å vare mer enn noen timer.

– Ved å ta et selvforsvarskurs, opplever man å skape en større trykghetsfølelse og har en bedre rustet selvtillit om man skulle havne i en uhel-

dig situasjon. Jenter skal kunne oppdage at de ikke nødvendigvis er fysisk underlegne, og at kunnskap om og kontroll over kroppen også gir selvtillit på andre måter, sier Herou.

Paraply som redskap

Camilla Schjalm setter pris på å få tilbud til å være med på et slikt kurs.

– Det er et kjempeinitiativ av klubben, og både jentene og guttene som trener i klubben har vært veldig positive til kurset. Guttene skal være prøvekaniner for jentene, slik at vi får skikkelig motstand, som i en ekte voldtektsituasjon, sier hun.

– Vi skal lære å unngå nærkamp ved å bruke spesielle teknikker. I tillegg skal vi håndtere situasjoner som man må være forberedt på i det hverdagslige, som for eksempel at man kan bruke paraply som redskap og hvor man skal sparke fra seg på overfallsmannen, sier Schjalm.

nyhetsredaksjonen@universitas.no

Man tar det man har: Paraply kan være et ypperlig forsvarsvåpen. Trener William Almnes viser Camilla Schjalm hvordan hun kan forsvare seg mot voldtektsmenn.

VENSTRE ER BEST PÅ STUDENTSÅKENE, HØYRE ER VERST:

Dette lover de

Venstres løfter

- Innføre traineeordninger i Oslo kommune
- Tilby egne stipendordninger for studenter som vil forske på Oslo og storbyproblematikk.
- Sette opp bysykkeltativ ved studieinstitusjoner og studentbyer og oppgradere Blindern stasjon.
- Etablere nytt studentservicesenter i sentrum i regi av studentsamskipnaden.
- Tilrettelegge for at Universitetet i Oslo kan styrke sin posisjon som et internasjonalt anerkjent universitet.
- Legge til rette for et godt samarbeid mellom kommunen, lokalt næringsliv, studieinstitusjonene og studentene, blant annet ved å styrke arbeidet i prosjektet «Studenthovedstaden».
- Kreve at studieinstitusjonene drives miljøvennlig og er tilgjengelige for alle.
- Skape arenaer for samarbeid mellom forskningsinstitusjoner og næringsliv støtte studieinstitusjonenes mål om internasjonalisering, blant annet ved å sørge for at relevant informasjon finnes på flere språk.
- Flytte Berg videregående skole og samlokalisere den med lokaler for Universitetet i Oslo på arealene til Sogn videregående skole.

Studentenes velferdspolitikere kåret Venstre som best, og Høyre som verst på studentpolitikk. Nå har de lansert felles byrådsplattform.

POLITIKK

tekst: Eivind Trædal

Venstre og Høyre, ble kåret til henholdsvis best og verst på studentvennlig politikk av Velferdstinget i Oslo og Akershus (VT). «Student» ble nevnt 27 ganger i valgprogrammet til Venstre, men bare to ganger i Høyres program. De to partiene deler nå på byrådsmakten sammen med Kristelig

folkeparti. Koalisjonspartnerne la 26. oktober frem sin felleserklæring for kommende periode.

Nå uttrykker velferdspolitikere skuffelse over byrådets studentsatsing.

Skuffa over Venstre

– Det er bra at byråds erklæringen nevner studentboliger. Men vi savner ennå en avklaring av hvem som skal få bygge dem. Vi er opp-tatt av at Studentsamskipnaden

i Oslo og Akershus (SiO) skal få bygge og drive dem, ikke private aktører, sier leder for VT, Magnus Nystrand.

Han applauderer også målsettingen om å gjøre Oslo til en attraktiv studentby.

– Men også her trenger vi mer kjøtt på beinet. Når vi nå ser at prisen på månedskort kan økes, tyder det på at kjøttet på studentenes bein heller blir skrelt bort. Det er et dårlig tegn. Om noe, så bør kollektivrabatten utvides. Gjennomsnittsalderen på studenter er 27 år, men studentrabatt bortfaller ved fylte 30. Den bør utvides til 35.

– Venstre har tidligere gått inn for at byrådet skal legge til rette for praktikantjobber og praksisplasser og utnytte studentmassen bedre. Målsettingen om å øke

samarbeidet mellom næringsliv, forskning og utdanning er godt, men lite konkret.

Nystrand varslers at kjærlighetsforholdet mellom studentene og Venstre kan kjølne.

– Dette er et svakt resultat fra Venstre, vi ønsker mer håndfaste forslag. De ser ikke ut til å ha satsa på studentene i forhandlingene om byråds erklæringene.

Kjenner seg ikke igjen

Venstres gruppeleder Ola Elvestuen kjenner seg ikke igjen i kritikken fra Nystrand.

– Venstre har ikke nedprioritert studentene i forhandlingene. Vi har blant annet satsset på langt bedre samspill mellom Oslo og

høyere utdanningsinstitusjoner, det vil også komme studentene til gode, og vi legger til rette for å være en god vertsby. Men punktene er naturligvis resultater av forhandlinger mellom alle partiene i byrådet.

– Er tiltakene konkrete nok?

– Vi har satt i gang mange konkrete tiltak. Men dette må naturligvis videreføres. Venstre

har drevet gjennom en

stor utbygging i Bjørvika, som trolig kan gi 500 nye studentboliger. Vi bygger dem gjerne i samarbeid med studentsamskipnaden, men det er for tidlig i prosessen å avgjøre det.

Praktikantplassene vil også komme på plass, ifølge Elvestuen.

Offensiv: Magnus Nystrand

sammen

«Venstre ser ikke ut til å ha satsa på studentene i forhandlingene om byråds-eklæringene.»

Magnus Nystrand, leder for Velferdstinget

Dette har fått plass byråds-eklæringen

- Legge til rette for etablering av flere studentboliger.
- Fremme næringsutvikling ved å markedsføre Oslos viktigste kompetansemiljøer og legge til rette for økt samarbeid mellom etablerte Fou-bedrifter, nyetableringer, utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer.
- Etablere nye sykkeltraseer i de delene av byen der dette er nødvendig.
- Opprette flere sykkelparkeringsplasser i sentrum.
- Tilrettelegge for at Universitetet i Oslo styrker sin posisjon som et internasjonalt anerkjent universitet, og at Oslo kommune sammen med UiO og byens øvrige høyere utdanningsinstitusjoner gjør Oslo til en enda mer attraktiv studentby.
- Holde prisen på månedskort på et lavt nivå.

FOTO: CREATIVE COMMONS

– Flaggskipet så langt er Oslo Cancer Cluster. Det er et prosjekt mellom Ullern Videregående og Radiumhospitalet i samarbeid med næringslivet. Her foregår en voldsom nyskaping.

Vil la samskipnaden drive

Byrådsleder Stian Berger Røsland fra Høyre vil ikke kommentere om det har vært vanskelig å komme til enighet om Venstres og Høyres studentpolitikk. Han mener imidlertid at studentene har mye å se frem til.

– Når det kommer til studentboliger, er vi svært positive til å la samskipnaden ta seg av drift og utleie, og vi utelukker ikke at andre kan få byggekontraktene.

Defensiv:
Ola Elvestuen.

Vi har nylig blitt gjort kjent med denne problemstillingen når det gjelder Bjørvika.

– Studentene ønsker seg praktiskjobb og praksisplasser. Oslo Cancer Cluster holdes frem som et bra tiltak i byråds-meldingen, er flere slike tiltak under planlegging?

– Vi planlegger blant annet en ny videregående ved Blindern. Dette er et grep for å bygge ned terskel mellom grunnskole, videregående skole og høyere utdanning. Her vil vi kunne bruke studenter og nyutdannede. I tillegg har vi gode erfaringer med Teach First-programmet, der Statoil er partner. Vi vil se på om det finnes lignende muligheter andre steder.

– Oslo er attraktivt

Røysland mener hovedutfordringen for å gjøre byen attraktiv for studenter, er å synliggjøre at tilbudet allerede er godt.

– Jeg har tatt utdanningen min i Oslo selv, og mener at byen er attraktiv for studenter. Det er ikke mange som har større tilbud utenom studiene enn Oslo, hovedutfordringen er å synliggjøre det. Vi ønsker å samarbeide enda tettere med UiO for å vise fram studentene i byen.

– Prisen på månedskort kan se ut til å stige. Er dette et tegn på at andre løfter til studentene også kan falle gjennom?

– Dette er ren spekulasjon. Prisen på månedskort skal kun justeres i henhold til den gjennomsnittlige prisstigningen.

nyhetsredaksjonen@universitas.no

Ingen nytolkning: – Oslo kommunes nye praksis kan oppfattes som en ny tolkning, men innebærer i realiteten ikke annet enn at de nå har lagt seg på lovens minimumskrav, sier Lisbet Rugtvedt, statssekretær i Kunnskapsdepartementet.

KD rikker seg ikke

Men statssekretæren innrømmer selvmot-sigelser i loven.

UTDANNING

tekst: Peder Stabell

Universitas har tidligere skrevet om innvandrere som i år mister retten til å ta opp fag de trenger for å få godkjent studiekompetanse i Norge. Årsaken er at de har videregående opplæring fra hjemlandet.

Stortingsrepresentant Trine Skei Grande reagerte sterkt på den nye praksisen og sendte en forespørsel til kunnskapsminister Kristin Halvorsen om å vurdere saken. Kristin Halvorsen har nå svart i Stortinget. Hun mener det ikke er foretatt noen ny tolkning av opplæringsloven, slik det er blitt hevdet.

Uklart reglement

Korrespondanse mellom henholdsvis Oslo kommune og Voksenopplæring Rosenhof, og Fylkesmannen og Utdanningsdirektoratet, viser imidlertid tydelig at det har vært usikkerhet rundt tolkningen av §4A-3 i opplæringsloven.

I en e-post fra Fylkesmannen heter det at «spørsmålet er hva fullført videregående opplæring skal bety når det gjelder personer som har utenlandsk videregående opplæring.» Brevvekslingen resulterte i at først Oslo kommune, og deretter Utdanningsdirektoratet avklarte hvordan loven skulle tolkes.

Universitas lyktes ikke i å komme i kontakt med Kristin Halvorsen, men ble henvist til hennes statssekretær, Lisbet Rugtvedt, som fastholder kunnskapsministerens påstand.

– Det er ingen ny tolkning av loven. Oslo kommunes nye praksis kan oppfattes som en ny tolkning, men innebærer i realiteten ikke annet enn at de nå har lagt seg på lovens minimumskrav. Men den enkelte fylkeskommune står fritt til å tilby opplæring også til personer uten rett, sier hun.

– Men er det ikke slik at de med rett til opplæring havner først i køen, mens denne gruppen nå havner bakerst, med liten reell sjanse til å komme inn?

– Jo, det er klart, man står sterkest i utdanningssystemet

Dette er saken:

■ Utdanningsdirektoratet fastslo i april at voksne innvandrere ikke har rett til videregående utdanning i Norge dersom de har tilsvarende utdanning fra hjemlandet, i henhold til §4A-3 i Opplæringsloven.

■ Innvandrere utenfor EU og EØS-området rammes av den nye praksisen. Årsaken er at denne gruppen trenger ett til to års høyere utdanning i tillegg til videregående skole for å få godkjent generell studiekompetanse av Samordna opptak.

når man har formelle rettigheter. Derfor bør vi alltid vurdere om rettighetene kan styrkes.

Faller mellom to stoler

Dagens tolkning av opplæringsloven fører til at innvandrere fra land utenfor EU og EØS faller mellom to stoler. De har for lite utdanning til å få godkjent generell studiekompetanse, men for mye utdanning til å ta opp de fagene de trenger for å få godkjennelsen.

– Er ikke denne praksisen selvmot-sigende?

– Jo, det er klart mange vil oppleve dette som urimelig, men kravene til studiekompetanse er det som avgjør opptak til studier i Norge. Det ville ikke være rimelig om vi hadde ulike krav til studiekompetanse. Innvandrere vil ha mulighet til å gå opp som privatister også for å skaffe seg studiekompetanse, selv om det er klart at økonomien kan være et hinder her, sier Rugtvedt.

– Hvordan rimer dette med SVs integreringspolitikk?

– Det er en viktig del av både integrerings- og fordelingspolitikken vår å jobbe for bedre voksenopplæring, og det er gjort mye på dette feltet de siste åra.

Mulig lovendring

Trine Skei Grande har tidligere fortalt Universitas at hun mener de endringene som må til, kan skje innenfor lovens rammer.

Lisbet Rugtvedt er uenig. – Opplæringsloven er klar på hvem som har krav på videregående opplæring, og hvis dette skal endres, kreves det en lovendring, sier Rugtvedt.

– Er dere villige til å gjøre en slik lovendring?

– Vi vil vurdere om det er behov for å styrke voksnes rettigheter til å fullføre videregående skole. nyhetsredaksjonen@universitas.no

nyhetsredaktør: **Lars Thorvaldsen**
lars.thorvaldsen@universitas.no 419 04 679

OMVERDEN

Studentene flykter fra Sør-Europa

SØR-EUROPA: – Jeg vil ikke bli en del av den tapte generasjonen. Derfor reiser jeg til England, sier Samantha Sierra fra Madrid til Aftenposten.

Hun har gått arbeidsledig siden våren i fjor, og hun er ikke den eneste. Flere av de 16 eurolandene er i alvorlig økonomisk krise og arbeidsledigheten stiger i en rekke Sør-Europeiske land. Derfor velger mange nyutdannede studenter å emigrere for å få seg jobb. Det melder Aftenposten, som har vært i kontakt med en rekke studenter i blant annet Spania, Hellas, Italia og Portugal.

Ifølge avisen er det Spania som har størst antall arbeidsløse av landene med litt over 20 prosent. Også antall spanjoler som lever i utlandet har økt med 20 prosent på tre år.

Regjering foreslår jobb-tvang

UNGARN: Den ungarske regjeringen foreslår å innføre mellom 7 og 20 års jobb-tvang i landet for nyutdannede studenter som mottar støtte fra staten under utdanningen. Det melder Den europeiske studentunion. For å få mulighet til å jobbe i utlandet må studentene avstå fra offentlig støtte, foreslås det videre.

Den Europeiske studentunion raser mot forslaget, og mener det er et brudd på EUs lovverk.

– Dersom den Ungarske regjeringen vedtar dette, bryter de med prinsippet om fri flyt mellom landegrensene, ett grunnleggende prinsipp i EU, sier Allan Päll, formann i Den europeiske studentunion.

Raser gjør også den nasjonale studentforeningen i landet, HÖÖK, som har arrangert flere demonstrasjoner i forbindelse med forslaget.

Frykter innvandringsstudenter

FRANKRIKE: 9 av 10 nåværende eller tidligere utvekslingsstudenter i Frankrike anbefaler studielandet videre, viser en fersk undersøkelse utført av Campusfrance. I tillegg velger nærmere 25 prosent av utvekslingsstudentene å bli værende i landet etter utdanningen. Dette er blant trendene som nylig fikk innenriksminister Claude Guéant til å ta til orde for en innstramning av regelverket for innvandrere som kommer til landet utenfor EU. Det melder University world news. Innspillet går ut på å gjøre det langt vanskeligere for utvekslingsstudenter som kommer fra land utenfor EU å få arbeidstillatelse. Dersom forslaget blir realitet vil særlig Marokkanske studenter rammes, som er den største gruppen blant utvekslingsstudenter fra land utenfor EU.

Forslaget skaper debatt og blant motstanderne av forslaget er utdanningsministeren Laurent Wauquiez, som fremhever at «døren fortsatt må holdes åpen».

STUDENTMILJØ RYSTET ETTER DRAP: Cuevas likvidert

Sinte: Studentene anklager staten for å være direkte eller indirekte ansvarlige for Cuevas død. På banneret med bilde av den drepte står det «Carlos Sinuhé Cuevas, aktivist myrdet av staten, vi gråter, hilser deg og fortsetter kampen».

Medstudentene mener Carlos Cuevas ble drept på grunn av sitt studentpolitiske engasjement.

STUDENTDRAP

I MEXICO:
Tekst og foto: Eir Torvik

Det er torsdag, og det er litt over ei uke siden den livløse kroppen til filosofistudent Carlos Sinuhé Cuevas Mejía ble funnet på gata. I Mexico by marsjerer tusenvis av studenter i protest mot drapet på en venn og en kollega. Midt i mengden trilles en bitteliten, gammel dame i rullestol av tre gråtende kvinner. Den avdøde familie synes utrøstelig. Taktfaste slagord stiger opp fra mengden: «Hvorfor dreper dere oss, hvis vi er Latin-Amerikas håp?» og «Vi er studenter, ikke kriminelle!».

– Politisk mord

Cuevas var på vei hjem til leiligheten sin etter en lang dag på Humanistisk fakultet ved Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM) da han ble skutt og drept med 16 kuler klokken 23.40 onsdag 26. oktober.

– Vi protesterer fordi en medstudent er død, og fordi vi mistenker at det er snakk om et

politisk mord, sier venn og studentaktivist, Silvia Colmenero Morales.

Mexico er et av få land i Latin-Amerika som har uavhengige offentlige universiteter uten høye avgifter. Da regjeringen i 1999 forsøkte å innføre betaling ved UNAM var Cuevas svært aktiv i den ni måneder lange studentstreiken. Siden var han engasjert i diverse politisk arbeid ved siden av filosofistudiene.

Fikk trusler i over to år

I 2009 begynte han og to andre studentaktivister å motta trusler via plakater og løpesedler som ble distribuert på fakultetet. Colmenero forteller også at Cuevas og flere andre i studentbevegelsen stadig følte seg overvåket av to menn som ofte dukket opp der de befant seg.

– Politiet ønsker ikke å følge dette sporet, selv om de har flygebladene og kjenner til saken. De har allerede bestemt seg for å behandle dette som en «crimen pasional», altså kriminalitet med bakgrunn av personlige eller relasjonelle årsaker, sier Colmenero.

Guvernøren i delstaten Estado de México skal ha støttet denne påstanden allerede få dager etter drapet. Studentene er svært skeptiske til politiets arbeid, og får støtte av rektor og ansatte i kravet om en rettferdig og objektiv etterforskning.

– Politiets eneste argument er at skuddene var rettet mot hofter og underliv. De nekter å offentliggjøre opptakene fra overvåkingskameraene på åstedet. Hva frykter de? spør Colmenero.

Knytter drapet til regjeringens politikk

Dagen etter mordet gikk studentene ved fakultetet ut i en 24 timers streik. Studentorganisasjonen ved fakultetet var raskt ute med å linke drapet til militariseringen av det meksikanske samfunnet. I en uttalelse som flere professorer ved UNAM har undertegnet skriver studentene at Cuevas er et offer for landets økende kriminalitet, så vel statlig som paramilitær, undertrykkelse av menneskerettighetsforkjempere og politisk opposisjon.

– Cuevas er ikke den eneste,

med 16 skudd

Har fått nok: Studentene mener unge, engasjerte mennesker er spesielt utsatt for undertrykkelse fra staten og paramilitære grupper. Denne jenta sier: «Nei til kriminalisering av ungdommen! Carlos S. Cuevas er tilstede!»

Vepsebol: Syrias nære bånd til Iran, vennskapet med Russland, Kina og Nord-Korea, og geografiske naboskap med Israel, Libanon, Tyrkia, Irak og Iran gjør opprøret i Syria til et geopolitisk vepsebol.

3500 drepte møter kun fordømmelser

På tross av 3500 drepte i opprøret i Syria så langt, tror ikke Fafo-forsker Kjetil Selvik blodbadet vil være over med første.

EKSPERT-INTERVJUET

tekst: Hans J. Skjong

foto: Tonje Thilesen

Det har altså vært et visst provinsielt preg, og da tenker jeg at det kan bety at studenter er mindre fremtredende enn de har vært i for eksempel Egypt.

Ifølge FN har over 3500 mennesker i Syria blitt drept i uroen som startet i mars. Så langt har regimet i Syria, ledet av president Bashar Al-Assad, holdt en hard linje mot opprørerne. Syria- og Midtøsten-ekspert, førsteamanuensis II ved Universitetet i Oslo og forsker ved Fafo, Kjetil Selvik, følger situasjonen i Syria tett.

– Hvorfor har ikke FNs sikkerhetsråd og det internasjonale samfunnet gjort mer enn å fordømme syriske myndigheters vold?

– Det korte svaret er at Syria har mektige venner som Russland, Kina og Iran. Disse landene er skeptiske til at presset økes på Syria. Men også vesten frykter en hengemyr eller statsammenbrudd som i nabolandet Irak hvor USAs militære intervensjon i 2003 skapte flere problemer enn det løste. Den etniske sammensetningen i Syria minner dessuten om Libanon som er det fremste symbolet på borgerkrig i regionen. Sist, men ikke minst, ligger Syria midt i mellom Israel og Iran, hvor en endring i en av maktenes favør vil utløse panikk i den andre leiren. Det står altså mye på spill.

– Opprøret i Syria begynte i det små da studenter ble beskyldt for å spraye regimekritiske graffiti-tegninger på veggene i den sørlige byen Deraa i midten av mars, hvilken rolle spiller studenter i opprøret?

– Vi vet jo ikke så mye om sammensetningen av demonstrantene i Syria fordi regimet nekter adgang til journalister. Vi har mye mindre feltnære beskrivelser enn det som har vært tilfelle i andre land i regionen.

Det er jo grunn til å tro at ungdom er en viktig faktor, 49 prosent av befolkningen er under 20 år med tilsvarende økonomiske problemer og arbeidsledighet. Det som har kjennetegnet opprøret i Syria er at det har rammet utkantbyene mer enn de to største byene, Damaskus og Aleppo.

– Som i de fleste andre arabiske land utgjør de unge en stor del av befolkningen, tror du regimet frykter en ung og utdannet generasjon?

– Syrias president, Bashar Al-Assad, har profilert seg som en modernisator, og har prøvd hele tiden å oppfordre til å tenke Syria på nytt, også i betydningen at de skal ha en utdannet befolkning. Han ville at ungdom skulle modernisere Syria.

Dette forsøket har strandet på at man ikke har vært villig til å øke politiske friheter. Derfor har det langt på vei vært illusorisk, det har vært et tomt skall. Han tok ingen skritt for å reformere utdanningssystemet, og har ikke røsket opp i gamle maktstrukturer. Han ville helst ha en studentgruppe som ikke interesserte seg for politikk.

– Hvilken rolle spiller sosiale medier for unge menneskers mulighet til å avtale protester og så videre? Da undertegnede var i Syria mai 2010 var Facebook forsøkt sperret.

– Opprørerne skjer oftest i provinsene og organiseres av lokale revolusjonskomiteer. Mitt inntrykk er at tradisjonelle mobiliseringsverktøy har vært mye viktigere enn Facebook. Samtidig spiller Facebook en stor rolle for informasjonsflyten.

Det har også vært tilfeller der regimet har brukt Facebook til å anholde regimekritikere. Mobiltelefoner er særdeles viktige i opprøret, og nyhetskanalen Al-Jazeera viser daglig opptak fra demonstrasjoner tatt med mobiltelefoner.

– Hva er det mest sannsynlige utfallet i Syria videre?

– Det virker som regimet skal få det vanskelig med å klare å roe gemyttene etter å ha drept 3500 mennesker. Opprørerne vil også ha store problemer med å nedkjempe regimet.

Det mest sannsynlige scenarioet, som dessverre også er det mest ødeleggende, er at stillingskrigen fortsetter.

hansjskj@universitas.no

Ytringsfrihet og vold i Mexico

President Felipe Calderon fra kristenkonserverne PAN satte inn militæret i kampen mot Mexicos mektige narkokarteller i desember 2006, etter at han hadde vunnet over den «sosialdemokratiske» kandidaten Andrés Obrador med 0,58 prosent. Siden er nær 40 000 mennesker drept.

På den samme tida er 35 journalister forsvunnet og åtte savnet, hvorav flesteparten arbeidet med korrupsjon eller organisert kriminalitet.

Det meldes stadig om menneskerettsbrudd begått av politiet og hæren.

Kritikere hevder at et av narkokrigenes viktigste formål er å stilne og undertrykke politisk opposisjon.

Kilde: La Jornada, PEN International

sier sosiologstudent Raúl Romero Gallardo, som skriver masteroppgave om Mexicos sosiale bevegelser.

Han nevner på stående fot fem andre UNAM-studenter som er meldt savnet eller drept siden 2004. Alle var tilknyttet studentbevegelsen.

– Jeg tror formålet med truslene er å spre usikkerhet og diskre-

1 : 56 631 300

ganisert flere steder. I grensebyen Ciudad Juárez endte det med vold og arrestasjoner da 29 aktivister, som hengt opp kors med avdødes navn langs byens gater, ble møtt av 150 politifolk.

– Studentbevegelsen krever oppklaring av alle drap og forsvinninger som skjer i dette landet hver eneste dag. Ansatte

og studenter ved UNAM ber om rettferdighet for Carlos fordi han stod oss nær, men han er kun en av mange, sier Romero.

Studentene er klare på at narkokrigen må stanses. De mener den brukes til å rettferdiggjøre vold mot politisk opposisjon og sårbare grupper, noe som spesielt rammer de unge.

– Myndighetenes og offentlighetens bagatellisering av drapet har å gjøre med normaliseringen av vold i dette landet. Vi har vent oss til at folk drepes, og særlig at ofrene er unge. Vi vil ikke ha flere voldsofre, flere myrdede, flere tomme stoler. Narkokrigen og militariseringen av det meksikanske samfunnet må ta slutt, sier Colmenero.

eir.torvik@universitas.no

ditere det politiske arbeidet. Det er farlig å være en kritisk og aktiv student i Mexico i dag, noe som i stor grad er knyttet til regjeringens politikk, sier Romero.

Cuevas engasjerte seg særlig for mer og bedre offentlig utdanning, ytringsfrihet og uavhengighet i akademien. Fjerning av overvåkningskameraer på universitetsområdet var en kampsakene.

Møtt av 150 politifolk

Da Día de Muertos, den meksikanske høytiden som hyller de avdøde, ble feiret få dager etter drapet lagde studentene en egen offerseremoni for Cuevas. Lignende markeringer for Mexicos mange ofre for narkokrig, statlig og paramilitær vold ble også or-

debattredaktør: **Magnus Lysberg**
magnus.lysberg@universitas.no 943 66 089Kronikk: **3500 tegn**Leserinlegg: **maks 2000 tegn**Replikk: **800 tegn**Sendes til: **universitas@universitas.no**Frist: **mandag klokka 10**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Fattig og usexy

« Skulle skamme dere, sutre over 115 kroner og i tillegg at det ikke koster mere enn 470 kroner etter justeringen. Det er adskillig dyrere andre plasser i landet selv på korte strekker, og kortene koster opp i 6-700kr. **alex moen**

« Vel – dersom det uansett er kundene som må betale for dette, så er det vel bare rettferdig om også studentene er med og betaler? Eller bør vi «vanlige» folk med vanlige lønninger tåle en dobbel prisøkning? Allerede koster et månedskort 590 kroner. Også for lavtlønte, frilansere, midlertidige ansatte etc. **mina**

« Man kan alltid komme og si at en pris er relativt god, siden man alltid vil finne eksempler på verre priser. Det er lumsk retorikk å kontrastere studenter med «vanlig dødelige.» Det er snakk om en gruppe med langt mindre økonomiske ressurser enn gjennomsnittsborgeren; en gruppe som det atpål er lett å avgrense (i motsetning til «lavtlønnede»). **Sigurd Jorem**

« I Berlin er gratis kollektivtransport (med et av verdens beste kollektivtransportsystemer) inkludert i semesteravgiften. Berlin er Tysklands fattigste (stor)by og i realiteten konkurrer med enorm gjeld. Men de gjør noe riktig likevel, fordi de som bor der trives godt der. Som overborgermester Klaus sa

det: Berlin er fattig, men sexy. Så har vi Oslo, den rikeste byen i det rikeste landet i verden, hvor vi ikke engang tar oss råd til et fungerende kollektivtransportsystem og der alt skal veltes over på studentene. Fy skam! **Fy skam!**

« Sigurd: Et annet velkjent argument er jo det at om studenter hadde drikk to øl mindre på byen en helg hadde det utgjort økningen i månedskortet. Altså å peke på alt det andre studenter bruker pengene på. Holder det argumentet i særlig grad? Er det relevant? **Kjetil Moen**

Hentet fra debatten til nyhetssaken «Frykter blå studentpriser»

MDMA-magi

« Flott artikkel, hyggelig å se litt forsvar av de mindre lovlige rusmidlene:) **Alexander Shulgin**

Hentet fra debatten til reportasjen «Generasjonen derpå»

Jævlig midlertidig

« Disse kjellerne virker mye mer «interne» enn intime. Er det noen som har fått napp i en av disse kjellerne uten først å ha tørrpratet i månedsvis i kollokviegrupper med den utvalgte, da? Troverdige real-life eksempler etterlyses. **Too sexy**

Hentet fra debatten til pubtsten «Jævlig midlertidig»

«Det er lumsk retorikk å kontrastere studenter med 'vanlig dødelige'»

LESERNES MELDINGER

Send sms til 994 49 834

« Forskningsfronten: Det er usikkert hvorvidt den fysiske verden virkelig eksisterer! **Filosofi-Morten**

« Kim må slutte å sytel! Bare stapp to kvalitetsbayer i midten av en billig sixpack billigpils og smil pent i kassa. Tenker vi sier at økningen i studielånet ikke er så verst likevel... **Tora og Kristin**

« De som bruker kokain har så mye blod på hendene at det ikke hjelper å kjøpe fairtrade-produkter livet ut. Merkelig at de tror eget stoffbruk er et privat anliggende. **Anonym**

« De peneste guttene har som regel de minste badebuksene. **Vojeur og nomotetiker**

« Børsen er det ordnede prinsipp i kulturen. Jeg noterer alltid prosentvise endringer med fire desimaler. Det gir livet Mening og Bestandighet. **Anonym**

« I eksamenstida er det vanskelig å få seg mus – damene kniper igjen i joggings på Eiler sundts hus. Teller ned dagene til sensuren faller, inntil da får jeg suge mine egne baller. **Johnny «Loge» Rampage**

« Lykke til med det. **Red.**

« Lol, Blindern bad og badstueforening er som klist ut av en amerikansk college-film. **Hilsen gamma eta beta**

« Kjære teknisk. Det er møkkakaldt på Sophus Bugge! **Hilsen ana wa hua**

« Hvem i Universitas må man ligge med for å komme med i kulturkalenderen? **Frustrert foreningsstyre**

« Meg. Eller du/dere kan sende en mail til universitas@universitas.no, det er mindre komplisert. **Red.**

« Din melding her. **Red.**

Ishavsimperialisme? Neppe.

HISTORIE

Finn H. Eriksen, master i historie fra UiO

Imperialisme er et for omfattende begrep til å karakterisere norsk interesse for områder i Arktis. Nasjonalistisk ekspansjonslyst er et mer passende uttrykk for hva som skjedde i Arktis. Ishavsimperialisme var dog et begrep de utenomparlamentariske pressgruppene i 1920- og 1930- årene likte å bli omgitt av.

Artikkelen i Universitas 26. oktober i år

«Artikkelen i Universitas 26. oktober i år preges av en lettvent thrilleraktig, delvis uetterrettelig journalistikk.»

preges av en lettvent thrilleraktig, delvis uetterrettelig journalistikk som informanten ikke bør være spesielt stolt av. Dette var en sak med flere og dypere sider. Juridisk sett var det grønlandske iskontinentet et ingenmannsland fram til 5. april 1933, utenom de områdene som var befolket og kolonisert av Danmark fra ca 1700. Hollendere

hadde likevel jaktet langs Vestgrønland i lang tid på 1600-tallet, og handlet med eskimoene, men dro sørover om høsten. Danmark koloniserte for å konkurrere ut hollenderne. Når Hans Egede ankom Grønland i 1721 var steder langs kysten for lengst kolonisert av Danmark. I denne konteksten må vi glemme koloniseringen i middelalderen som feilaktig ble aktualisert i Norge i 1920 og 1921 med påfølgende uheldige konsekvenser.

Danskene visste utmerket godt at Grønland utenom koloniseringene var ingenmannsland inntil 1916. Da kjøpslo de med USA som var i en vanskelig situasjon, og oppnådde en erklæring om at USA ikke ville «motsette seg en utvidelse av (... Danmarks) politiske og økonomiske interesser i hele Grønland». Danskene skjønnte at dette ikke var folkerettslig tilstrekkelig og ba om samme erklæring fra de andre stormaktene, og ingen motsatte seg slike danske interesser i

UNIVERSITAS: 26. OKTOBER 2011

Grønland. Utenriksminister Ihlen svarte også at Norge heller ikke «ville gjøre vanskeligheter ved denne saks ordning.» Men hva svarte Ihlen på? I hvertfall ikke det danske spurte etter.

Etter flere års notevekslinger ble det avtalt en traktat om Grønland mellom Danmark og Norge i 1924 som skulle regulere de to lands forhold til Østgrønland. Partene ble ikke enige om suvereniteten over det aktuelle området, men bruksrettighetene, der Norge fikk innfri alle sine ønsker. Dette var tydeligvis ikke nok for en gruppe nasjonalister som faktisk gjorde et kupp stikk i strid med Stortingets lovlige vedtak angående Grønland, dagen etter at Stortinget hadde tatt sommerferie 1931. De kuppet videre en usikker og nærmest ukyndig regjering til å formalisere en privat okkupasjon med en folkeretts sak mot Danmark som følge.

Det er relativt enkelt å tilbakevise dommen i Haag hvis man går inn i sakens realiteter. Det viste seg at to dominerende kolonimakt dommere redigerte dommen. Den måtte tilpasses for ulemper i egne kolonier. Et hemmelig brev til Utenriksdepartementet et knapt år etter domfellelsen avslørte dette.

Forøvrig var det aldri krigsstemming, snarere tvert imot. Skandinavismen og annen lovgivning etter første verdenskrig brakte konsensus mellom landene. Norge hadde objektive grunner til å vinne saken, men kolonimaktene ønsket ikke det, samtidig med at Norge kastet bort sine argumenter med historisk irrelevant svada.

INNAVL

Andreas Føllesdal, professor ved UiO, PhD Harvard

Reis ut i jakten på gode doktorgrader

Arnved Nedkvitne overdriver farene ved at UiO og studentene søker doktorgrader fra utenlandske prestisjeuniversiteter (Universitas 26. oktober). Høye skolepenger for doktorgradsstudier ved steder som Harvard fører ikke til sosial skjev rekruttering, og mer internasjonal rekruttering senker ikke den faglige kvaliteten ved UiO.

Harvard og mange andre toppuniversiteter deler Nedkvitnes oppfatning om at foreldrenes økonomi ikke skal forhindre dyktige søkere. Derfor tilbyr de behovsbasert stipend til alle studenter, ofte både skolepenger (opp til 220 000 kr per år) og leveomkostninger de første 5 (!) årene av doktorgradsstudiene i humaniora og samfunnsfag.

«Mer internasjonal rekruttering senker ikke den faglige kvaliteten ved UiO.»

UiOs vitenskapelige stab kan neppe bli dårligere av dyktige søkere med utenlandske doktorgrader. Nedkvitne ser ut til å hevde at dette gjelder HF og SV generelt. Han kan ha rett i at UiO er fremst i verden om norske temaer innen HF, SV og jus, og ved sentre for fremragende forskning og andre sterke forskningsmiljøer.

Men for studenter med andre interesser enn disse bør rådet være klart: For den beste akademiske karrieren bør du ta doktorgrad der du får best kompetansebygging både innen ditt eget smale interessefelt og i det bredere område du senere skal undervise i. Da er det selvsagt ikke gitt at Harvard, Oxford eller Cambridge er best i din nisje – men finn ut hvor det er fremragende forskerutdanning på ditt felt, og reis dit!

Ikke minst er en PhD fra et internasjonal anerkjent universitet viktig dersom

Nedkvitne har rett i at ikke-faglige hensyn preger tilsetninger ved UiO. Da er det lettere å søke stillinger annet steds i verden dersom UiO ikke vil ha deg.

Om du vil bli forsker er altså rådet: Ta doktorgrad ved det beste forskningsmiljøet hvor du kommer inn. Så får du, UiO og Norge se om du vil og kan komme tilbake etterpå.

Sentrumsuniversitetet?: Høgskolen i Oslo og Akershus har ikke annet valg, skriver kronikkforfatteren.

FOTO:WIKICOMMONS/MAHLUM

Uunngåelig universitet

Det finnes ingen vei utenom. HiOA må bli et universitet.

KRONIKK

Anton Havnes, professor ved Senter for profesjonsstudier, HiOA

Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) sikter mot å bli universitet. Er det bra eller dårlig? Studenttjingsleder Liv-Kristin Korssjøen ved HiOA og leder av Norsk studentorganisasjon Kim Kantardjiev mener at det er dårlig. De er bekymret for at kvaliteten på utdanningene vil svekkes. Jeg tror det er bra.

Hvorfor? Fordi et universitet er en institusjon for undervisning og forskning, og kvaliteten på profesjonsutdanningene vil styrkes av en tettere kobling til forskning. Det finnes ikke noe alternativ til å styrke vitenskapeliggjøringen av profesjonsutdanningene. Også historien til UiO handler i stor grad om vitenskapeliggjøring av praktiske yrker. Universitetssatsingen har som mål å styrke institusjonen, utdanningene, forskningen og relasjonen til samfunnet. Alternativene er dårlige eller fraværende. Spørsmålet er hva slags universitet HiOA bør bli.

Styrker institusjonen. Satsingen på universitet vil gi studentene nye muligheter for læring, faglig utvikling og karriere, blant annet ved å bygge videre fra bachelor til master- og doktorgrad. Når tilbudene på høyere nivå bygges ut og forskningskompetan-

sen styrkes, vil også kunnskapen om yrkesfeltene, fagkompetansen og kunnskapsgrunnlaget for utdanningene bli mer robust. Et studentmiljø som strekker seg over bachelor og master til doktorgrad kan være faglig berikende for studentene. Master- og doktorgradsstudier krever mer ressurser enn bachelorstudier, men vil også bidra til å utvikle bachelorstudiene.

Utdanningskvalitet. Kvaliteten på bachelorutdanningene er uavhengig av institusjonskategori. Den største utfordringen er å sikre både at utdanningene er forskningsbaserte og yrkesorienterte. Å forbedre kvaliteten på studiene handler også om hvordan studiet legger opp til studentenes eget arbeid og, ikke minst, studentenes egne initiativ til å lære. Studentenes egen innsats er en av de største læringsressursene. Det bestemmes delvis av studieopplettet, men i stor grad også av studentene selv.

Mye er felles. Forskjellen mellom universitetene og høgskolene minsker. Studiestrukturen

med bachelor, master- og PhD er den samme ved begge typene institusjoner. Ansettelsesforholdene er de samme. Opptak av studenter er samordnet. De har samme lovverk og samme stillingskategorier. De konkurrerer seg imellom om studentene, forskningsbevilgningene og fagfolkene. Denne utviklingen kommer til å fortsette.

Litt historie. Går vi noen tiår tilbake i tid var studiene ved HiOA ikke del av høyere utdanning. Lærerutdanningene fikk status som pedagogiske

høgskoler i 1975. Sykepleierutdanningen lå tidligere ved sykehusene. I 1994 ble høgskolene og universitetene lagt inn under samme lovverk og stillingsstruktur. Kvalitetsreformen (2003) myket opp skillet mellom høgskole og universitet. Høgskolene kunne nå bli universiteter. Stjernøutvalget foreslo i 2008 at høgskoler og universiteter skulle slås sammen til større og mer robuste enheter og omgjøres til universiteter. Høgskolen i Tromsø har fusjonert med universitetet. Høgskolene i Stavanger, Agder og Bodø har blitt universitet ut fra egne betingelser. HiOA vil og må følge etter.

Hva er saken? Navnet universitet betyr lite. Det som er avgjørende er å utvikle HiOA i en retning som tjener utdanningen, forskningen og relasjonen til samfunnet. Utviklingen av høyere grads studier er i gang og vil fortsette. Trykket på det vitenskapelige personalet om å forske og publisere er sterkt og vil øke. Forskning vil få en sterkere plass i utdanningene. Yrkespraksisen blir mer forskningsbasert. Utfordringen er først og fremst å koble og balansere utdanning, forskning og yrkesorientering. Det handler ikke om endring av navn, men langsiktig arbeid med å endre praksis og kunnskapsgrunnlaget for praksis.

Utdanning. Kravet om økt innsats i forskning vil fortsette ut fra en indre logikk der ytre insentiver og indre motivasjon driver det vitenskapelige personalet og institusjonsledelsen. Den største utfordringen blir å holde oppe trykket på å utvikle utdanningene, holde fast ved profesjonsorienteringen av både forskningen og utdanningene, og styrke bachelorutdanningene. Det er der vi som er opptatt av utdanning og utdanningskvalitet må enes, ikke gjenoppta en allerede tapt (eller vunnet) sak om universitetsstatus.

Tullball om statsvitenskap

MAMMUT

Tore Wig, Aksel Braanen Sterri, Magnus Rasmussen og Emil Aas Stoltenberg, masterstudenter i statsvitenskap.

Debattredaktør i Universitas, Magnus Lysberg, kunne neppe tatt mer feil i sin kritikk av Institutt for statsvitenskap (ISV). Lysberg ønsker et mer moderne ISV hvor oppsplittelser av faget ses som et mål i seg selv, og det hele krydres av en god dose konspirasjonsteori.

Til dette har vi fire innvendinger. Først, det blir ikke mer, men mindre tverrfaglighet av faglig oppsplitting. At det å skulle studere forholdet mellom stater er uavhengig av forhold innenfor den enkelte stat, er synspunkter som bør forlates – og det raskt. For å belyse komplekse sosiale fenomener er bredde en forutsetning. At denne bredden skulle skapes ved oppsplitting er det vanskelig å se grunnen til. Det er også langt fra moderne, slik Lysberg ser ut til å tro.

For det andre så er det ikke forskjell på hvilke verktøy og teorier en forsker bør bruke for å studere Rakkestad og Rwanda. Casestudier og regresjonsanalyser er verktøy en forsker bør ha i bagasjen uansett hvilket sted eller hvilken tid hun reiser i. Statsvitenskapelige teorier har med hell blitt brukt til å forklare fenomener av så ulik art som folkemord og folkeavstemninger. Utfordringen ligger vel kanskje først og fremst hos forskeren selv som må overkomme både språklige og kulturelle barrierer.

Ellers er det dumt å blande etterspørsel med relevans. At andre institusjoner tilbyr mastergrader i internasjonale

studier sier noe om etterspørselen etter slike studier. Det er derimot en dårlig indikator på om det bør tilbys på Institutt for statsvitenskap ved UiO. Mediadesign er in. Skal vi opprette en master i det også, Lysberg?

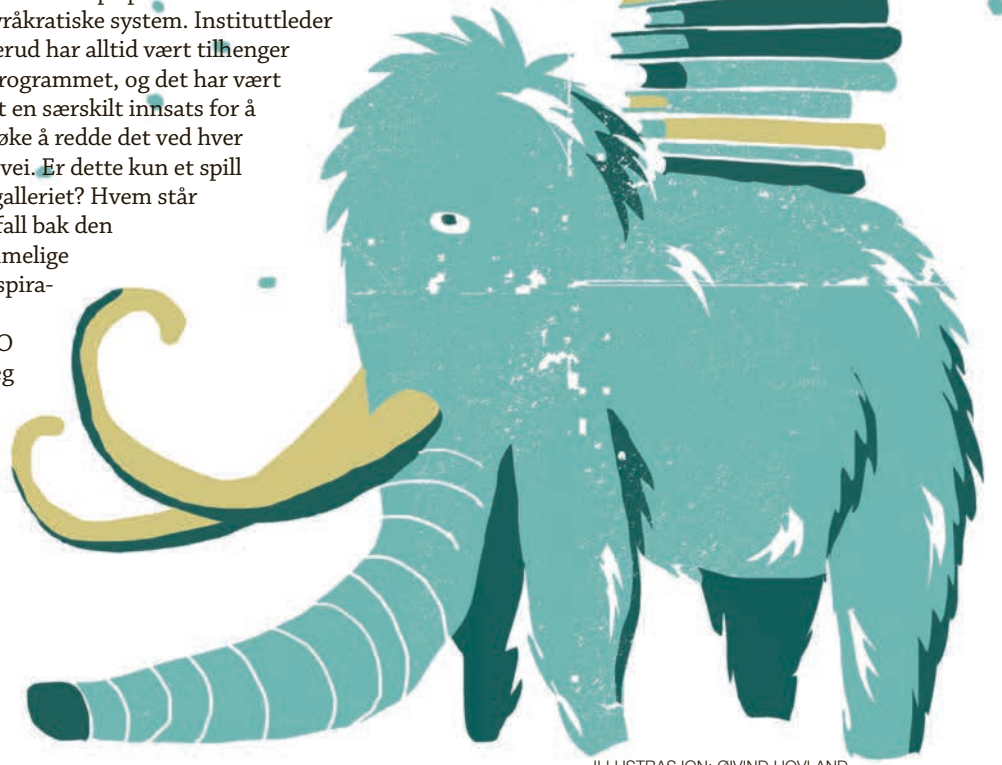
Det må også være lov å etterspørre en viss redelighet, selv i en sleivete kommentarartikkel. Lysberg beskylder professorene på statsvitenskap for å jobbe mot PECOS. Dette er en grov faktafeil. PECOS' problemer skyldes i all hovedsak at det har blitt drevet på professorers overtid og UiOs tungroddede, byråkratiske system. Instituttleder

Østerud har alltid vært tilhenger av programmet, og det har vært gjort en særskilt innsats for å forsøke å redde det ved hver korsvei. Er dette kun et spill for galleriet? Hvem står i så fall bak den hemmelige konspira-

«Mediadesign er in. Skal vi opprette en master i det også, Lysberg?»

sjonen, Lysberg?

«Statsviterne på UiO er i ferd med å gjøre seg selv irrelevante», konkluderer Lysberg. Men hvem er det vi gjør oss irrelevante for? I en tid med økende etterspørsel etter studiet og en ung og dyktig stipendiatstab lurar vi på hvilken tid Lysberg befinner seg i, siden han henviser ISV til museum.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

FAGDØD

Per Mejlænder Brynning, leder av Kulturutvalget i Lillehammer

Appell fra periferien: Bevar teatervitenskap

Beslutningen om inntakstopp på teatervitenskap ved Universitetet i Oslo (UiO) provoserer ikke bare en liten gruppe tedrikkende jenter

på Blindern. Det skaper også bekymringer utenfor hovedstadens grenser, helt opp til Mjøsas innerste bredd.

I disse tider når alle høyskolene i landet ønsker universitetsstatus burde det være i UiOs interesse å fremstå som et ekte universitet: En institusjon som tilbyr utdanning i det noen vil kalle unyttige fag. Teatervitenskap er et slikt fag. Mange ved UiO er skeptiske til de nye universitetene landet over. Nettopp derfor er det å kutte ned antall ansatte på Humanistisk fakultet (HF), og kanskje legge ned teatervitenskap definitivt feil vei å gå.

Uten dette studietilbudet i hovedstaden vil også flere velge å studere i utlandet, noe som gjør at man i Norge får et enda mindre fagmiljø innen teater enn det allerede er, siden mange velger å arbeide utenlands etter endt utdanning.

Selv studerer jeg kulturprosjektledelse ved Høyskolen i Lillehammer. Det er en yrkesrettet utdanning som

gjør at jeg kan bidra med det praktiske rundt for eksempel en teaterproduksjon. Men jeg har null faglig kompetanse om det som faktisk skal fremføres på scenen.

I dag kan man studere praktisk kulturarbeid over hele landet. Dette er bra, for Norge trenger dyktige kulturarrangører. Men for å gjøre en god jobb er vi avhengige av at de som står for det kunstneriske uttrykket er kompetente. Jeg forventer at min regissør skal kunne sin Commedia dell'arte. På samme måte som min regissør forventer at jeg skal kunne sette opp et budsjett.

Når jeg ser en teaterforestilling prøver jeg så godt jeg kan å bedømme kvaliteten på det jeg ser. Som oftest ender jeg opp med å fundere på hvordan selve produksjonsarbeidet har foregått, hvordan forestillingen er markedsført, hva det kan ha kostet. Jeg har ikke forutsetningene til å se om en radikal nyoppsetning får frem dramatikerens budskap bedre enn originaloppsetningen. Jeg klarer ikke se om skuespillerne benytter teknikkene til Stanislavskij eller Garrick, eller om de da gjør det på en god eller dårlig måte. Men jeg ser på det som en selvfølge at det ved hovedstadens universitet utdannes folk som kan forklare meg det.

Vårt velstående land er ikke avhengig av å prioritere utdanning for leger, ingeniører og samfunnsøkonomer. Det er et privilegium og en plikt at vi skal utdanne kunsthistorikere, litteraturforskere og ikke minst teatervitere. »

«Vi skal utdanne kunsthistorikere, litteraturforskere og ikke minst teatervitere.»

FAGDØD

Arne Bugge Amundsen, leder av Institutt for kulturstudier og orientalske språk, UiO

For åpen scene

To medlemmer av Fagutvalget for teatervitenskap går svært hardt ut når de hevder at instituttledelsen ved Institutt for kulturstudier og orientalske språk foretar seg ting med faget teatervitenskap som hver-

«Jeg er som ansvarlig leder pålagt av instituttstyret å spare der det er mulig.»

ken diskuteres med fagmiljøet eller i instituttstyret. Jeg ser meg derfor nødt til å kommentere de sterkeste påstandene. Når jeg gjentatte ganger har sagt at jeg har hatt en løpende dialog med fagmiljøet, har det vært med uttrykkelig referanse til at det de siste årene har vært avholdt en rekke møter mellom de faglig ansatte og instituttledelsen. På disse møtene har vi diskutert konsekvenser og strategier i forhold til at teatervitenskap ikke er blant de faglig prioriterte områdene på HF. Vi har også diskutert fagets plassering i studieprogrammet. Fagmiljøet har dessuten blitt holdt løpende orientert om arbeidet i den nasjonale komiteen, som har undersøkt statusen for teatervitenskap i Norge.

Instituttstyret har i tillegg vært orientert om arbeidet i den nasjonale komiteen, og på to av høstens møter har teatervitenskap vært diskusjonstema i styret. Insti-

tuttet har nå fått innstillingen fra den nasjonale komiteen til høring, og dette vil komme opp som sak på årets siste styremøte. Dette er en prosedyre som instituttstyret har gitt sin tilslutning til.

Det er riktig at jeg som instituttleder bestemte at vi skulle søke fakultetet om adgang til ikke å ta opp nye bachelorstudenter i teatervitenskap høsten 2012. Fagmiljøet ble umiddelbart informert om at denne søknaden var sendt. Bakgrunnen for søknaden var at en av de tre faglig ansatte gikk ut i permisjon, og vi vet ikke før nærmere neste sommer om vedkommende kommer tilbake. Når en full vikarløsning ikke fremstår som mulig hverken i 2011 eller i 2012, skyldes det at instituttet er i en vanskelig økonomisk situasjon. Med et budsjettunderskudd på 3,2 millioner i 2011 er jeg som ansvarlig leder pålagt av instituttstyret å spare der det er mulig. Instituttet har derfor vist betydelig moderasjon på alle områder, og vil måtte fortsette med dette i tiden fremover. Jeg mente derfor – og mener fortsatt – at vi med de ressursene vi råder over i faget teatervitenskap bør konsentrere oss om å opprettholde kvaliteten i den undervisningen som skal tilbys de studentene som allerede er tatt opp, fremfor å påta oss ansvar for et helt nytt bachelor-kull høsten 2012.

Det jeg her har nevnt, ble også lagt frem på informasjonsmøtet for studentene i teatervitenskap 18. oktober. Ikke noe av dette er hemmelig eller reservert for «de lukkede rom». Om studentene ønsker ytterligere informasjon, er jeg selvsagt tilgjengelig. Og jeg håper Fagutvalget for teatervitenskap benytter seg av muligheten til å avgi en høringsuttalelse til rapporten fra den nasjonale komiteen. At studenter argumenterer for sitt fag, er positivt og viktig.

Mangelvare: Mange politistudenter kommer seg aldri inn i denne uniformen.

FOTO: JUSTISDEPARTEMENTET

Storberget bryter løftene

POLITIMANGEL

Simen Bakke og Anders Ween, studentrådsleder og studentrådsmedlem, PolitiHøgskolen i Oslo.

Regjeringen må ansvarliggjøres for den kritisk lave politibemanningen i samtlige av Norges 27 politidistrikt. I Oslo driver kommunen lokal brannslukking. Situasjonen som her utspiller seg er et tydelig bilde på ansvarspulverisering fra landets toppledelse. Ferdigutdannede politihøgskolestudenter står på sidelinjen og betrakter det politiske spillet som ikke gir holdbare resultater. Det politiske Norge venter på at det kommende avgangskullet ved PolitiHøgskolen (PHS) skal uteksamineres og konkurrere om de få stillingene som er å oppdrive – og slik vil det fortsette helt til regjeringen innser at det går på både kvalitet og helse løs.

La oss i første rekke avlive myten om at «vi», altså ferdigutdannede uten jobb og studenter ved PHS som ønsker jobb etter endt utdanning, syter over jobbsituasjonen i politiet. Selvsagt er situasjonen en hengemyr, men fremdeles er vi smertelig klar over at vi som høyskolestudenter ikke har krav på jobb etter endt utdanning.

Grobunnen til frustrasjonen kommer fra politisk hold, og det er befolkningen som blir skadelidende når det til stadighet faller tomme ord fra politikerhold. Dette bidrar til ytterligere frustrasjon for oss, som er ferdig oppvarmet og klare til å gjøre en innsats i politiet. Polititudannede skal slippe å jobbe som sauebønder eller overkvalifiserte vektere.

Politiutdanningen er en ferskvare. Dette innebærer teoretisk og praktisk undervisning som krever vedlikehold. En ferdigutdannet politihøgskolestudent som i ett år går uten jobb innen politiet, kan grunnet manglende trening miste godkjenninger som kreves for å kunne jobbe som politi. Som jobbsøkere innen etaten blir vi dermed mindre attraktive.

Den prekære situasjonen i Oslo etter 22.juli, voldtektsbølgen og uvanlig mange drapssaker har virkelig understreket hvor lite ressurser politiet får. Det at statsråd Knut Storberget nå tar til orde for å hente inn ressurser fra distriktene til Oslo sentrum for å få bukt med dagens situasjon, er skivebom. Med dette understreker statsråd Storberget at han ikke har forståelse for situasjonen i etaten. Distriktene sliter allerede med å dekke opp bemanningen. Det er også betimelig å stille spørsmålstegn ved statsrådets tildeling av penger til distriktene. Fremfor å tildele distriktene én pott som skal dekke bemanning og drift, så burde statsråden øremerke kroner som skal gå til å dekke opp tiltrengte stillinger.

I juni 2012 står det rundt 550 ferdigutdannede politistudenter med vitnemål i hånda. Disse kommer i tillegg til etterslepet på cirka 150 andre som står i kø for jobb i politietaten i dag. I juni 2013 kommer det enda 720 som skal inn

i køen. Dette er et resultat av nedfelte politiske målsetninger om to polititjenestepersoner per tusen innbygger innen år 2020. Antall søkere som tas opp ved PHS er forankret i politiske beslutninger. Hvor lang må køen av ferdigutdannede politihøgskolestudenter bli for at distriktene får de midlene som trengs for å fylle de ledige og sårt tiltrengte stillingene?

«Økte studentkull ved PHS hjelper åpenbart ikke for situasjonen i det norske politiet, når den politiske viljen til å frigi midler til ansettelse i etaten ikke er tilstede.»

Økte studentkull ved PHS hjelper åpenbart ikke for situasjonen i det norske politiet, når den politiske viljen til å frigi midler til ansettelse i etaten ikke er tilstede. Snarere bidrar dette til konkurranse om de få stillingene som faktisk er ledige.

Det ble jublet i det stille når det i etterkant av 22.juli ble utlyst hundre midlertidige vikariater fordelt på Oslo og Nordre Buskerud. Hendelsen i seg selv kan ikke beskrives som annet enn tragisk. Nettopp på grunn av at store deler av PHS' avgangskull 2011 sto uten jobb, kunne flere stille opp på kort varsel. At hendelser som 22.juli skaper arbeidsplasser for mennesker

som har et oppriktig ønske om å bidra til samfunnet, kan nesten ikke bli mer bakvendt.

Hva mener regjeringen med å doble antall studenter ved PHS og ha som målsetning å utdanne 720 politihøgskolestudenter per år, når det ikke engang vises politisk vilje til å ansette halvparten per dags dato?

DUSØR KR. 3.000,- For et godt hode...

ASPIRI AS

Aspiri AS er et selskap som har spesialisert seg på eksamensrettet undervisning for studenter under høyere utdanning. Som følge av stor etterspørsel ser vi nå etter dyktige studenter med et ønske om å undervise andre. Dersom kandidaten du anbefaler lykkes med å få jobb som underviser gir vi deg en dusør på 3.000 kroner. Ansetter vi deg får du dusøren i startbonus.

Vi forventer at kandidaten

- ✓ Er motivert for å undervise
- ✓ Er blant de beste på kullet
- ✓ Er ekstra dyktig i faget man ønsker å undervise i.

Vi søker kandidater innenfor følgende

- ✓ Matematikk
- ✓ Mikroøkonomi
- ✓ Makroøkonomi
- ✓ Statistikk
- ✓ Finans

Underviserne får

- ✓ Gjennom trening og coaching utviklet sine formidlingsevner til perfeksjon
- ✓ En veldig fleksibel deltidsjobb som enkelt kan kombineres med studier eller en krevende jobb
- ✓ Meget gode lønnsbetingelser
- ✓ Dyrket interessen sin for et eller flere fagområder
- ✓ En kompetanse som er svært ettertraktet i arbeidslivet.

Dersom du er interessert eller du kjenner andre du tror egner seg, ber vi deg ta kontakt med Andreas på andreas@aspiri.no eller +47 936 91 007.

ASPIRI

kulturredaktør: **Mirjam Sorge Folkvord**
mirjamkf@universitas.no 478 51 790featureredaktør: **Anders Fjellberg**
anders.fjellberg@universitas.no 993 67 068

KULTUR

Kvarteret mister pengestøtte

STUDENTSAMFUNN: Det akademiske kvarter tilkjennes null kroner i støtte fra Velferdstinget i Bergen (VT) melder Studvest. Det er første året Kvarteret søker om støtte fra VT, og foreløpig ser det svart ut for de 580 000 kronene de selv mener de trenger. Leder for VTs budsjettkomité, Ole Magnus Anthun Ørsnes, begrunner innstillingen med at Kvarteret ikke leverte budsjett for 2012 med søknaden sin. Imidlertid håper han at VT-møtet trosser innstillingen.

– Jeg håper at VT bestemmer seg for å gi tilskudd likevel. Jeg forstår at de trenger støtte, men vi i budsjettkomiteen følte at vi ikke kunne støtte de nok på bakgrunn av de papirene vi hadde. Da mente vi det var bedre å ikke kutte andre, som ellers hadde blitt konsekvensen hvis vi hadde støttet Kvarteret, sier Ørsnes.

Tabbe: Å ikke levere budsjett.

Eg ve' te' Bergen

De store forlagene dominerer hovedstadens litteraturmiljø, og nye unge stemmer slipper vanskeligere til. Må man til vestlandet for å bli skikkelig kreativ?

LITTERATUR

tekst: Kristian Wikborg Wiese

Det spennende innen norsk litteratur skjer i Bergen. Så enkelt og bastant slo høstens kanskje mest omtalte lyriker, 26-årige Erlend O. Nødtvedt fast i Dagbladet. Med 29 av 154 debutanter er hansabyen overrepresentert på debutantstatistikken fra de fire siste årene. Nødtvedt er ikke alene om å mene at grobunnen for unge med litterære ambisjoner er en helt annen utenfor hovedstaden.

Oslo = «voksenfest?»

– Det viste seg at Bergen vrimlet av forfattere, skribenter, litteraturstudenter og folk med seriøse litterære ambisjoner. Folk med litterære ambisjoner drar til Bergen og noe av det som kjenner dem er at de er veldig dyktige.

Det sier Bjørn Aagenæs, forlegger i Kolon forlag, som spesialiserte seg på ny, norsk litteratur. Han peker på de unge som kommer til byen som studenter enten ved Skrivekunstakademiet (SKA) eller litteraturvitenskap ved Universitetet i Bergen (UiB).

Han forteller at han regelmessig reiser til Bergen på jakt etter nye, spennende stemmer. Han mener Oslos litteraturmiljø er fragmentert.

– Dette kan ha noe med at hele bransjen er lagt til Oslo og at man får fred i Bergen. Det er mulig at Oslo oppleves litt som en fest for de voksne nettopp fordi bransjen er så tilstede.

– Kjøper ølen sin sjøl

Bergensforfatter Pedro Carmona-Alvarez sier at størrelsen på byen trolig er en av grunnene til at litteraturmiljøet i Bergen har blomstret.

– Her kan man møte på krimforfattere og poeter som sitter og skriver i hjørnet side om side. Her er vi ikke så opptatt av skiller. Det viktigste er hvordan du ønsker å formidle din litteratur, sier Alvarez.

Han påpeker at folk synes det er behagelig å slippe boksirkuset med festivaler og messer som eksisterer i hovedstaden. Det faktum at hele forlagsbransjen er basert i Oslo er også viktig for å skape et godt miljø, mener Alvarez.

– Det føles friere å være forfatter her. Det at forlagsbransjen holder til i hovedstaden gjør at det blir mer kontakt direkte mellom folk i Bergen. Dessuten er det mange flere markedsfolk, redak-

Bjørn Aagenæs, forlegger

«Dette kan ha noe med at hele bransjen er lagt til Oslo og at man får fred i Bergen.»

tører og gullkort i hovedstaden. Det har vi ikke i Bergen. Her kjøper folk sin egen øl.

– Manglende miljø

Redaktør for litteraturtidsskriftet Lasso, Hedda Lingaas Fossum kjente fraværet av et ungt litteraturmiljø på kroppen da hun begynte ved UiO.

– Jeg vil ikke kalle det som eksisterte da jeg begynte på UiO for et skikkelig litteraturmiljø. Det var en motivasjonsfaktor da vi startet litteraturtidsskriftet Lasso, å få et bedre miljø knyttet opp mot studentene ved faget.

Hun forteller at Lasso ble startet opp som et alternativ til Bøygen og Filologen. Ettersom Bøygen bare er åpent for masterstudentene på litteratur ønsket de å skape en ny

Oslo: Makta har ingen mimikk. Trygve Åslund, forlagsredaktør for skjønnlitteratur på Aschehoug mener kritikken mot Oslos litteraturmiljø er uberettiget. FOTO: SKJALG BÖHMÉR VOLD

arena.

– Vi trenger kanskje et alternativ til et 50 år gammelt tidsskrift, det gir rom for nyskaping og kreativitet.

Fossum tror flere ønsker seg et tydeligere og sterkere miljø knyttet til studiet ved litteratur.

– Det handler om å finne fram til hverandre, og å finne motivasjonen og ressursene til å få i gang noe.

Uenig i beskrivelsen

Trygve Åslund, forlagssjef for skjønnlitteratur på Aschehoug forlag stiller seg uforstående til beskrivelsen av Oslos litteraturmiljø som svakere enn Bergens.

– Det er alltid mye folk på våre arrangementer, og jeg synes også det er veldig mange forfattermiljøer i Oslo. Det foregår veldig mye her, sier han.

I motsetning til kritikkerne ser han på forlagene som viktige institusjoner for forfatterne og naturlige samlingspunkter.

– Vi har for eksempel Aschehougs forfatterskole. Siden starten for 12 år siden har skolen hatt 70 elever og 20 av de har debutert. Mitt inntrykk er at mange av disse har dannet egne omgangskretser hvor de diskuterer litteratur og viser hverandre tekster.

Han trekker frem Blå og Litteraturhuset som to viktige fyrtårn når det gjelder miljøer rundt litteratur. Når alt kommer til alt tror han ikke at det er så stor forskjell på Oslo og Bergen.

– Mye viktigere er det at du er engasjert og vil noe. Da er det ingen ting som kan stoppe deg.

FOTO: IDA ANDERSEN / STUDVEST

«Det florerer ikke av markedsfolk, redaktører og gullkort i Bergen. Her kjøper folk sin egen øl.»

Pedro Carmona-Alvarez,
Bergensforfatter

Onanerer seg friske

EKORN: I Namibia er ekorn observert i å utføre frekvent onani og sædspising, melder forskning.no. Forskere verden over ser nå onani i dyreriket i et nytt lys. Tidligere har forskerne antatt at dyr onanerer enten for å lette det seksuelle trykket, eller fordi onani bedrer sædkvaliteten over tid.

Onani i dyreriket er utbredt, og det er observert onanerende hanner blant hjortedyr, primater, spekkhoggere og pingviner. Forskeren Jane Waterman har observert børsteekornet *Xerus inauris* i over 2000 timer i den Namibiske ørkenen, og kan derimot avdekke en tidligere uant praktisk verdi av onani. Ekornene risikerer liv og lemmer for å løse seg, og den ressurskrevende onanien gjør at ekornene hindrer smitte av kjønnssykdommer ved å vaske kjønnsorganet både utvendig og innvendig, ofte både før og etter sex. I ørkenen kan også sløsing av væske være fatalt, og ekornenes løsning er da å spise sin egen sæd for å unngå nettopp dette.

Bergen: Forfatter Olav Øyehaug leser fra *Essensen* under romanens slippfest på Kafé Knøderen i Vestlandets hovedstad. FOTO: IDA ANDERSEN / STUDVEST

MIN STUDIETID

tekst: Simen Prestaaen
foto: Skjalg Bøhmer Vold

- **HVEM:** Dan Børge Akerø
- **STUDERTE:** Cand. Sociol. Psykologi og sosiologi på Blindern
- **NÅR:** 1972–1979
- **AKTUELL MED:** Spørreprogrammet QuizDan

Halvstudert Quizkonge

Kanskje er ikke avstanden mellom lørdagsunderholdning på TV og cand. sociol. på Blindern så stor man skulle tro? Programleder Dan Børge Akerø fullførte aldri studiene på Blindern, men satset på en karriere i NRK. I dag, en whiskyflaske og 30 års fartstid i fjernsynsbransjen senere, leder han lørdagsunderholdningen på NRK. Dan Børge er ikke i tvil om at studiene har hjulpet ham dit han er i dag.

– Jeg har et veddemål gående med Anne Grosvold. Hun sa jeg aldri kom til å skrive oppgave og fullføre studiet etter at jeg begynte å jobbe innenfor fjernsynsbransjen. Det endte med at jeg måtte gi henne en flaske whisky. Men hvis jeg noen gang skulle komme til å skrive oppgave, da skal jeg ha to flasker tilbake, sier en smilende Akerø.

Dan Børge kaller seg selv en halvstudert røver. Den nå 60 år gamle programlederen skrev aldri hovedoppgave. Han kom ikke fra en spesielt akademisk familie, men ett unntak var broren som har doktorgrad i teologi. – Jeg studerte til noe som het cand. Sociol, en slags embetseksamen, sier han. Dan Børge studerte psykologi grunnfag og første avdeling sosiologi, men før han fullførte studiene ble han headhunted av daværende fjernsynsredaktør, Tor Strand, til jobb i Dagsnytt. Ved siden av studiene jobbet Dan Børge som vitenskapsassistent ved institutt for fredsforskning (PRIO).

– Det var en fantastisk tid. Jeg tjente penger, fikk stipend og

hele pakka. Dette var jo på 1970-tallet, så alle var opptatt av likhet. Plutselig skulle jeg være med på å bestemme lønna til sjefen, det var slik det var, sier Dan Børge og ler.

I tillegg til å studere, være kollokvielærer, jobbe som vitenskapsassistent ved PRIO, spille fotball på øverste nivå, trene fotballag, kjøre drosje på kveldene og søppelbil om sommeren, stiftet også Dan Børge familie i studietiden.

– Det ble behov for plass, så jeg flyttet inn i studentleilighet på Sogn i 1976 og bodde der i fem år.

Leieforholdet endte brått i 1981. Da kastet utleieren Dan Børge og familien på dør.

– Han skjønte nok at jeg ikke studerte så mye lenger, for jeg dukket jo opp i dagsrevyen hver kveld.»,

Dan Børge er overbevist om at kunnskapen han tilegnet seg gjennom studiene var nødvendig da han begynte sin tv-karriere.

– Mye av sosiologien er allmenn kunnskap og en nødvendighet. Du vet aldri hva du møter når du jobber i nyhetene, sier Dan Børge.

Fjernsynsveteranen er tydelig begeistret for studietiden sin.

– Jeg synes 1980-årene var bra, men 70-årene var rett og slett et privilegium. Stort samfunnsengasjement, aktive studenter, flinke lærere og ikke minst søte damer, sier Dan Børge.

Den folkekjære programlederen har bare ett råd til dagens studenter;

– Nyt studietiden til fulle, det er nå du har sjansen.

Hva er dannelse?

Høytravende og virkelighetsfjernt, eller hverdagslig og håndgripelig. Hva i huleste er egentlig dannelse?

DANNELSE

tekst: Eirik Omvik
foto: Skjalg Bøhmer Vold

Inga Bostad
Prorektor, UiO

– Å sette kunnskapen inn i en sammenheng. Evnen til selvstendig og kritisk tenkning krever både historisk, vitenskapelig og kulturell kunnskap, men også refleksjon og dømmekraft. Vidsyn nok til ikke å la seg lure. Kritisk tenkning er ikke nødvendigvis forenlig med klassisk dannelse.

Gabriel Knudsen

Eilert Sundt studentbarnehage
– Å være snill og grei.

Marianne Lund
Arkeologi, UiO

– Det motsatte av barbarisk. Å være sivilisert ved å følge samfunnets regler og normer. Marianne Lund, arkeologi, UiO.

Jusip Ljuba

Kantineansatt, UiO
– Alt fra Platon til Karl Marx. Men jeg tenker først og fremst etikk. Og som Thomas Aquinas sa: Etikk er ikke en disiplin, men en evne.

Karl Kristian Kirchoff

Formann ved Det norske studentersamfund.
– Et lite ideal fra 1800-tallet som gjaldt de som hadde tid og penger til å studere og lære seg unyttige ting, noe alle kan i dag ved hjelp av lånekassen. Dagens dannelse blir ivaretatt av studenter som engasjerer seg i studentforeninger, og de som studerer også av andre grunner enn å gjøre det bra på eksamen.

Alexander Norén

Farmasi, HiOA
– Å lære og finne ut om seg selv, i tillegg til å sette seg inn i andre kulturer.

Bernt Hagtvet

Professor i statsvitenskap, UiO
– Evnen til kritisk, nyansert og disiplinert tenkning, i kombinasjon med intellektuell nysjerrighet på tvers av ulike erkjennelsesformer. Jeg vil også legge til etisk refleksjon i mitt dannelsesbegrep. Allmenndannelse er en avgjørende faktor i formingen av selvstendig tenkende demokratiske borgere.

Lisa Kristindatter Mortensen

Klesdesign KHiO
– Allmenn høflighet som alle burde ha. For mye dannelse er imidlertid ikke bra. Da blir verden et kjedelig sted.

Benedicte Matre

Bedriftsøkonomi, BI
– At man har gode holdninger og oppfører seg ordentlig.

Henning Rodtwitt

Tegnspråk og tolkning, HiOA
– At noe skapes av seg selv, slik som i naturen ved hjelp av kjemiske prosesser.

Igor Debryc

Faststoffmekanikk, UiO
– Det er starten på noe.

STUDENTER DETTE SKJER PÅ DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

FREMOVER:
Kaptein Pop: SPORV * OUT OF HIS HANDS * TSOPA - Konsert - 17. Nov Kl. 20:00 - Klubbscenen
Pungrock #8: PREMONTION 13 (US) - konsert - 22. Nov Kl. 21:00 - Klubbscenen
Vårres Jul - Konsert - 26. Nov 19:00 - Betong
KP: EZRA FURMAN solo (US) * Supp. SYMFONORKSTERN - Konsert - 1. Dec 20:00 - Klubbscenen

DENNE UKA:
New French Extremity: Pianolærerinnen (Filmmull) - Film - 10. Nov. Kl. 19:00 - Lillesalen
Jazz Jam Konsert - 10. Nov Kl. 21:00 - BokCaféen
Akademisk Vorskpiel: John Milton: oppleva Eva - Foredrag - 11. Nov Kl. 19:00 - Biblioteket
Gratis konsert med the Leipziger Affair - Konsert - 12. Nov Kl. 21:00 - BokCaféen
Daisies (Tidshilde) - Film - 15. Nov Kl. 19:00 - Lillesalen
Quiz Quiz - 15. Nov Kl. 20:00 - Biblioteket

Få med deg nyheter, kultur,
serier og underholdning
hver uke på Oslo Student-TV;
kanalen laget av og for
studenter i hovedstaden!

www.ostv.no

DET NORSKE STUDENTERSAMFUND

www.studentersamfundet.no

akademika

Universitetsplaner ned på studentnivå

TIRSDAG: 15. november arrangerer Studentparlamentet ved Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) paneldebatt om høyskolens ambisjoner om å bli Universitet i 2013. Leder av studentparlamentet ved HiOA, Liv Kristin Rød Korssjøen, mener det er på høy tid at studentene ved høgskolen engasjerer seg i saken.

– Vi har inntrykk av at mange av

studentene ikke en gang kjenner til universitetssatsingen. Da ser vi det som vår oppgave å drive litt folkeopplysning. Dette er noe folk bør få muligheten til å gjøre seg opp en mening om.

Korssjøen tror en konkret grunn til at få studenter så langt har engasjert seg HiOAs universitetsplaner er sammenslåingsprosessen mellom

Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Akershus.

– Sammenslåingen har vært krevende. At universitetssatsingen har druknet i den er ikke rart. Men nå er nye HiOA i havn, og det er vår jobb å fremme studentmassens synspunkt på universitetsplanene.

Debatten om HiOAs ønske om universitetsstatus har gått høyt

blant de ansatte, og meningene er delte. Nytilsatt rektor ved HiOA, Kari Toverud Jensen har vært en av pådriverne for at høgskolen skal ta skrittet over til universitet. Likevel deltar hun ikke i paneldebatten. Det gjør derimot blant andre fagpolitisk ansvarlig i Norsk studentorganisasjon, Jens Folland, og forfatteren av rapporten «Fra høgskole til universitet», Anton

Havnes.

Korssjøen regner ikke med at alle studenter setter seg ned og leser rapporten, men trekker frem noen av utfordringene ved en universitetssatsing.

– I planen heter det at vi skal bli et «profesjonsrettet universitet». Det vil innebære endringer i utdanningene. Da bør studentene bli hørt først.

Tror fornuften seirer: Kopinor mener at deres løsning for digitalisering av pensum har mange positive sider for studentene. – Fornuften seirer i det lange løp, sier viseadministrerende direktør Hans-Petter Fuglerud.

Tjuvstarter med e-pensum

Sluttforhandlingene om e-pensum begynner i januar, men det letes allerede etter test-skoler for prosjektet. – De selger skinnen før bjørnen er skutt, mener NSO-leder Kim Kantardijev.

PENSUM

tekst: Heljar Havnes

foto: Skjalg Bøhmer Vold

Veien fra stabler med bøker til digitalt pensum er lang. Kopinors løsning går ut på at digitalt pensum blir obligatorisk og at studentene selv vil sitte igjen med regningen.

Forslaget møtte massiv kritikk tidligere i vår både fra studenter og topp-politikere for å risikere studenters valgfrihet og true gratisprinsippet i norsk utdanning.

Intern konflikt

Forslaget må forhandles via Universitets- og Høgskolerådet (UHR) til universiteter og høyskoler. Siden 2002 har de to partene jobbet for å få på plass en løsning, men en endelig avtale har ikke blitt vedtatt. Selv om sluttforhandlingene ikke starter før i januar 2012,

leter de nå etter pilotinstitusjoner som er villige til å være forsøkskabiner for Kopinor.

I et rundskriv fra UHR kommer det frem at de i 2009 brøt forhandlingene med Kopinor på grunn av at Kopinor satte rammebetingelser som var «en monopol-lignende situasjon for institusjonene og studentene».

– Kopinor etterkom våre krav om å ikke ha en monopolistisk tilnærming til forhandlingene, sier generalsekretær i UHR, Ola Stave, til Universitas.

Andre alternativer?

UHR-ledelsen er helt klare på at det finnes alternativer til Kopinor.

– Hva er i så fall alternativene hvis Kopinor kommer med krav dere ikke kan akseptere?

– Da må studentene i så fall ordne seg sitt eget digitale pensum.

– Så det finnes ingen reelle alterna-

tiver til Kopinor?

– Jo, det finnes andre firmaer som kan gjøre dette, både nasjonale og internasjonale bedrifter, sier Stave

– Kan du nevne konkrete bedrifter som kan brukes til å fullføre prosjektet Kopinor er satt på?

– Jeg vil ikke nevne konkrete bedrifter på dette tidspunkt.

Stavesynesikke det blir rart å starte pilotprosjekter før UHR har vedtatt om prosjektet skal gjennomføres eller om det er Kopinor som skal stå for digitaliseringen.

– Hvorfor igangsetter dere pilotprosjekter før prosjektet er vedtatt gjennomført?

– Vi gjør det fordi Kopinor skal teste ut systemet, er svaret fra Stave.

– Utelukker ikke sivil ulydighet

Studenttillitsvalgte raser over måten saken er behandlet på.

– Vi har fra starten av sagt at saken er håpløst behandlet av Kopinor. De har satt i gang store løsninger som for eksempel pilotordningen før noe som helst er bestemt, sier leder i Norsk studentorganisasjon (NSO), Kim

Kantardijev.

– På dette tidspunktet kan jeg ikke utelukke hverken betalingsboikott eller sivil ulydighet om Kopinor får det som de vil, legger Kantardijev til.

«Jeg utelukker hverken betalingsboikott eller sivil ulydighet»

Kim Kantardijev, leder i NSO

Uforandret avtale

Kopinor hevder på sin side at innholdet i avtalen er uforandret.

– Ingenting endret seg i realiteten etter UHRs vedtak i 2009. Vi foretok visse justeringer i modellen og gjenopptok samarbeidet, sier viseadministrerende direktør i Kopinor, Hans-Petter Fuglestad.

Han sier at per dags dato, er det ingen andre som kan tilby digitalt pensum med et slikt om-

Dette er saken:

- Kopinor er organisasjonen som inngår avtaler om kopiering og bruk av åndsverk på vegne av opphavsmenn.
- Kopinors forslag til løsninger for digitale kompendier er å ta forhåndsbetalt fra institusjonene. Denne løsningen er kritisert for å svekke studentenes rett til å velge eget pensum, i tillegg til å true gratisprinsippet innen norsk utdanning.
- Kopinor starter forhandlinger med UHR våren 2012, og tar sikte på at elektroniske kompendier vil være på plass våsemesteret 2013.
- Kopinor representerer opphavsmenn og utgivere til opphavsbeskyttet materiale.

fang som de kan, og at markedet er et slags naturlig monopol, sier Fuglestad.

Men han innser problemet med motviljen fra studenthold.

– Prosjektet blir vanskelig å fullføre uten studentpolitisk støtte, sier han.

kulturredaksjonen@universitas.no

Lærer å skrive komplisert og tabloid

FORMIDLING: – Det er et problem at studenter går gjennom en hel utdanning uten å lære hvordan de skal nå bredere ut med kunnskapen de sitter igjen med. Det blir ikke bedre oppover i gradene heller. Tekster på doktorgradsnivå kan være formidlingsmessig like svake som de til en førsteårs bachelorstudent.

Slik oppsummerer redaktør i

studenttidsskriftet Argument, Ståle Wig, ståa for formidlingsopplæringen i høyre utdanning. På denne bakgrunnen arrangerer tidsskriftet skrivekurs for studenter ved alle Oslos utdanningsinstitusjoner. Torsdag 10. november skal de for anledningen innleide kursholderne Ole Martin Ihle (mannen bak «Hjernevask»), og journalistene Mimir Kristjansson

og Norith Eckbo prøve å lære fra seg ett og annet om enkel formidling av ofte kompliserte budskap.

– I akademia i dag hersker det en viss aversjon mot å formidle på premisser utenfor egne fagfelt. Akademikere har andre akademikere som publikum, ikke en gang deres egne barn hører på dem. Men det står altså mer på evnen enn på viljen,

sier Wig.

Klassekampen-journalist og rikssnylter Mimir Kristjansson, sist observert i forbindelse med en ujevnelig twitter-fadese, mener han er rett mann for jobben.

– Det handler om å lære seg å skrive vanskelige ting på en tabloid måte. Det er mye av det vi prøver å gjøre i Klassekampen. Jeg har

nettopp operert mandlene, så med mindre jeg begynner å fossblø fra kjeften skal dette bli bra og lærerikt.

Et liknende skrivekurs ble avholdt i fjor. Kurset var så godt besøkt at arrangørene i år flytter til Chateau Neuf.

Torsdag 10. November, Betong 17.30 – 20.30

Bl best på børs

Ikke Wall Street: Børsen fungerer ikke helt som på film, med folk som roper ut tall og beskjeder. Ingen av studentene drømmer om å jobbe der inne. Fra venstre: Qadeer Ahmed Awan, Audun Astrup Bakke, Mats Kirkebirkeland og Salman Alam fra BI Nydalen og Johan Berentzen Hoem, Hedda Øisjøfoss og Andreas Røijer fra Osloensis Finans.

Faglig praksis kaller de spillet som skal gjøre dem til bedre aksjespekulanter. Det er bare få uker igjen av årets siste match.

FINANS

tekst: Anja Naper

foto: Skjalg Böhmer Vold

– Vi kjøper og selger fiktive aksjer med fiktive penger. Alt handler om å investere riktig, og å selge og kjøpe til riktig tid. Vinneren av konkurransen er den som har fått høyest avkastning på aksjene sine, sier Salman Alam fra laget BI Nydalen.

Lagene med unge aksjespekulanter fra BI og UiO er i siste innspurt av en tre måneder lang konkurranse arrangert av interesseorganisasjonen Unge aksjonærer. Begge lagene er i eliteserien – divisjonen for de aller lureste spekulantene.

Ulike strategier

For å kunne investere riktig trengs det både god magesfølelse og grundige analyser. Markedet sover aldri. Det betyr ikke at man må være våken hele tiden for å følge med.

– Vi har ukentlige møter der vi diskuterer hva som har skjedd i markedet hittil i uken og hva vi tror kommer til å skje fremover. Vi fremlegger også nye investeringscaser. Forelesningene går tidvis med til å sjekke opp nyheter i økonomiavisene, sier Audun Astrup Bakke fra BI.

– Foreløpig ligger vi på førsteplass, sier Alam.

Laget fra UiO, Osloensis Finans, har på sin side gjort sitt dårligste semester noensinne, og står i fare

for å rykke ned fra eliteserien.

– Vi har gjort det dårlig nå, men håper å klatre opp igjen. Dette semesteret har vi satset mye på langsiktige strategier, og det i en periode der «momentum trading» har vært mest lønnsomt, sier Johan Berentzen Hoem.

Han sikter til handel og salg som foregår innenfor kort tid, noe som krever at du følger nyhetene tett.

– Kommer dere til å ta igjen BI?

– Vår strategi har fungert godt tidligere år, og vi har prestert jevnt over i toppen. Men vi ser jo at momentum tradingen har gitt avkastning denne runden, sier han

Ryggsekk tolerert

Det er harde kår i bransjen for tiden, og eurokrisen påvirker investeringene lagene kan gjøre. De prater mye om krisen og hvordan den kan løses, men sitter foreløpig ikke på noen fasit som kan redde verden

– Det er ingen enkel løsning på

gjeldskrisen i eurosonen. Krisen har en tidshorison på flere år, og akkurat det kan vi dra nytte av i konkurransen, ettersom den bare varer i tre måneder, sier Qadeer Ahmed.

Lagene er likevel enige om at det mest gunstige er å late som om det er ekte penger de spiller med.

– Det er litt som en slags «laiving», eller?

– Nei, det er det ikke! Dette spillet er fag i praksis, sier Hedda Øisjøfoss.

– Alle må ikke stille opp i blå skjorte og nypussa sko. Til og med ryggsekk er tolerert hos oss, sier Alam fra BI.

– Har dere noen investeringstips til studenter som ønsker å spe litt ekstra på studielånet?

– Deltidsjobb! Det er dumt å begi seg inn på markedet dersom man ikke har noen kjennskap til markedspsykologi og økonomi.

kulturredaksjonen@universitas.no

Aksjespekulasjon for dummies:

- Å kjøpe aksje i et selskap er å kjøpe en del av helheten. Kjøp billig og selg dyrt!
- Hvert selskap er verdt så mye som de tjener. Aksjene kan derfor falle og stige i verdi.
- Å kjøpe aksjer på nedgang kan være en idé for deg med langsiktige planer og lite penger.
- Selv om aksjene faller i verdi, går de nemlig normalt opp igjen, med mindre selskapet slås konkurs. Det er derfor dumt å selge aksjene med det samme de synker.
- Hvis du lærer noe nytt av dette, tyder det på at du ikke bør investere i aksjer med det første.

anmelderredaktør: **Nordis Tennes**
nordis.tennes@universitas.no 922 21 231

ANMELDELSER

Alle gode ting er tre

Lensmann fra ni til fem er Terje Thorsens tredje diktsamling som fullfører en diktriologi, men selv om du ikke har lest de to forestående bøkene vil du etter endt lesning føle at Thorsen er en gammel venn.

I kjent Thorsen stil tar han leseren med inn i sitt eget særegne univers som ofte kjenntegnes av humor, sorgmunterhet og en svært markant fortellerstemme.

Hvert av Thorsens dikt er som en liten fortelling. Forfatteren evner å skape komplette og forunderlige bilder, ofte bare ved en seks, syv linjer. Men det er også rom for lengre dikt uten at det har noe å si for kvaliteten eller handlingen i diktene.

Her er underfundige dikt om vennskap, om det å ferdes på en tilfrosset innsjø og om å telle stjerner man ikke vet navnet på. Det er noe rått og upretensjøs over diktsamlingen og med et til tider hverdagslig språk skriver forfatteren rett fra levra og for alle.

DIKTSAMLING

Lensmann fra ni til fem

Av: **Terje Thorsen**

Forlag: **Flamme Forlag**

Forfatteren veksler fra kjærlighet og romantikk til tragikomiske, mørkere og mer voldelige dikt. For eksempel diktet «Folk respekterer ikke sperringer»:

du ble banka opp av tre gutter/ etterpå hata du deg sjøl/ kjente deg som en elefant/ men New York er hvit av snø.

Lensmann fra ni til fem byr på mangt og mye og favner om et bredt spekter av temaer. Dette er med på å løfte boka og gjøre den mer interessant og forbløffende, fordi man aldri helt vet hva som venter en på neste side.

Terje Thorsen har nok en gang produsert en ytterst gjennomført og velskrevet diktsamling. Selv de som sjelden våger seg inn i poesien vil ha glede av denne lille perlen av en bok.

Kristian Wikborg Wiese
universitas@universitas.no

Scener i sette-kassen

Tre utstillinger fyller galleriet med hver sin historie, og den første som møter oss er Magnie Liv Nilsens *Heartbeats Constantly Change Pace*. En serie med seks hvite verker skildrer hjertets stadier. Det er særlig tre av verkene i serien som imponerer. «Pure Duration» består av to papirark som er brettet og slitt, men fortsatt intakte. «In the Beginning it was Pure» viser fem hengende papirark som er revet langs kanten, med de tjafsete restene strødd utover gulvet som et følelsesmessig blodbad. «Infatuation Piece» viser en sette-kasse som er full av papirbiter og hyssing. Verket er nostalgisk og romantisk, men på en veldig original måte. Alle seks verker evner å formidle noe om alt det som et hjerte kan favne – og gjør det med stil.

Videre inn i neste avlukk finner vi *Juels Lost His Jewels*, et samarbeidsprosjekt mellom gjestelærer Marianne Hurum og student Maria Brinch. Selv med stor innsats er det vanskelig å se sammenheng

UTSTILLING

Heartbeats Constantly Change Pace, Juels Lost His Jewels, Celestial Qualia

Av: **Studenter ved kunstfag, KHIO**

Sted: **Galleri Seilduken**

Tid: **Torsdag 3. november**

mellom de tre verkene i utstillingen. Her mangler et tydelig gjennomgående konsept, og tanken bak forsvinner på vei ut til publikum.

I tredje og siste rom skinner Silje Høgevolds *Celestial Qualia*. Kombinasjonen av glitrende, fargesprakende video og papir er lekker.

«Like the flash of a brilliant shooting star, I cling on to that feeling of perceiving the feeling. I can never show you how I feel or what that brief space is like», skriver Høgevold, men hun klarer likevel å formidle et snev av denne overjordiske opplevelsen gjennom sitt arbeid.

Solveig Nygaard Langvad
solvenl@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Mandag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: People Love Music
1100: Studentnyhetene
1103: A-lista
1200: Snakker ikke norsk
1900: Bra Trommis
2030: Sort Kanal
2130: Get to Know Grime
2200: Goodshit
2300: The O & Jo Show
0000: Overkill

Tirsdag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: Ry
1030: Grenseløst
1100: Studentnyhetene
1103: Du skulle ha vært der
1200: Radio Nova Highlights

Onsdag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur

1000: Studentnyhetene
1003: Tekstbh-programmet
1100: Studentnyhetene
1103: UD
1130: Rabarbra
1200: Studentradiolista
1900: Kvepels
2030: Country Barn
2100: Spillmatic
2200: Funkiga Timmen
2300: Neu
0000: Støyfoten

Torsdag

0600: Democracy Now!
0800: Frokost
0900: Studentnyhetene

0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: Nova Noir
1200: Det Fiktive Selskab

Fredag

0600: Democracy Now!
0700: Spillmatic
0800: Du skulle ha vært der
0900: Studentnyhetene
0903: Skumma Kultur
1000: Studentnyhetene
1003: Opplysningen 99.3
1100: Studentnyhetene
1103: Nyhetsfredag
1200: Radiotjenesten
1230: Skallebank

RADIO NOVA

1900: Gymtimen
2000: Nova Nedstrippa
2100: Magic Beat
2130: Nova Amor
2200: Musikk, Dans og Drama
0000: XO Hiphop

Søndag

0000: Novanatt
0800: Ry
0830: Grenseløst
0900: Det Fiktive Selskab
1000: Snakker ikke norsk
1400: Rabarbra
1430: Stang ut
1500: Sorgenfri
1600: Poplogg

We Are Blood: Ikke engang blod renner tykt nok i dagens Tyskland til at søskenparet Beni (Olav Waastad) og Lisa (Ida Elise Broch) klarer å snakke sammen. De slåss istedet.

Over og utløsning

Teaterhøgskolens norgespremiere på *We Are Blood* treffer deg som en sædledning midt i trynet. Bokstavelig talt.

I 1816 utfoldet en tragedie seg på flåten av restene fra det forliste skipet Méduse. Etter bare noen dager var desperasjonen så stor at mannskapet begynte å slakte og spise hverandre. Men da Theodore Gericault skulle male begivenheten, valgte han å fremstille mannskapet som muskuløse og vakre. Et av de vakreste bildene i kunsthistorien – «Medusas flåte» – sminker over en heslig sannhet.

Den tyske samtidstragedien *We Are Blood* forsøker å vise at nåtiden er akkurat like råtten bak fasaden som virkeligheten bak Gericaults bilde.

Rollefigurene jakter desperat på seg selv i en kakofonisk, unavigerbar kultur. De ender med å bedra seg selv, og ramme hverandre. Og dette byr på noen tankevekkende og nye stereotyper. Bøssebærer-aktivisten som forsvarer sitt livsprosjekt med at «vi har behov for folk som får andre folk til å føle seg bra når de gir til naturen – er det umoralsk?» («nei, det er komisk», får han til svar). Den 16 år gamle gutteroms-DJen som er oppdratt i en så pornografisk tidsalder at det eneste som hindrer ham i å ta livet sitt er at han aldri har knulla. Eller pønkeren som etter å ha mistet identiteten og taleevnen sin, bare kan herme etter hva kulturen forteller ham. Derfor synger han Shaggy.

«Faen, faen faen faen faen! Det brenner, det brenner! FAEN FAEN FAEN!» Stykket er mildt sagt

TEATER

We Are Blood

Av: **Fritz Kater**

Med: **Påbyggingsåret i skuespill ved KHIO**

Hvor: **Seilduken scene**

Når: **Fredag 4. november**

Spilles: **9.-12. november**

ekspressivt i formen. Men faen i helvete, det funker jævlig bra til tider. Som i klimakset, hvor den ynkelige jappetidsmannen spilt av Eivind Nilsen Salthe har fullstendig overtak – etter en runde med voldsom, følelsesløs nyliberalistsex dynker han publikum i sin egen, symbolske sæd – før han avkles i en intens seanse. Til slutt står det bare en svart skinnrumpetaske mellom oss og tissen hans. Ting var i alle fall ikke bedre før.

«Aldri før har menneskeheten visst så mye. Og aldri har den vært så rådvill.» Moralen er altså at det senkapitalistiske samfunn medfører meningstap og fremmedgjøring. Hørt det før? Jeg finner det i alle fall kjipt og fatalistisk. Særlig når vi må sitte en ekstra time for å høre denne intetsigende konklusjonen. Det gir den samme, merkelige uforløste følelsen som når pornofilmen er over og kvinnens ansikt er dekket i gugge.

Emil Flato

anmeldelser@universitas.no

Anders Fjellberg, featureredaktør

UKAS ANBEFALING

Røkelse og myrra

Julen nærmer seg med stormskritt, og om ikke lenge står du skjelvevende på Oslo City med mastercardet i hånda for å kjøpe lysestaker og servietter til slekt og venner. Og det er i slike øyeblikk at juleidentitetskrisa gjerne melder seg, og du begynner å undre: For hva er egentlig kanel – for ikke å snakke om den mystiske nellik-

ken? Og hva med julestjerna, safran, og noe så banalt som pepper? Hvor kommer det fra alt sammen?

Fra butikken, tenker du vel, din historieløse konsument.

Men der tar du feil, så slep den bleke lesesalskroppen din til Tøyen, og besøk utstillingen *Julens krydder* og *blomster*. Så finner du ut av det.

Eirik Omvik, journalist

UKAS ADVARSEL

Kvasiopplevelse

Med foredragstittelen «Opplev Eva» forsøker markskrikerne i Akademisk vorskpiel å lokke alle mannlige studenter til Chateau Neuf. For hvilken mann har ikke lyst til å oppleve selveste Eva, verdens første kvinne? Finne ut hva som er favorittfargen hennes. Høre om hvordan ting var i gamle dager. Før Kristi tid. Før alle i-

duppedittene. Da alt faktisk var som før. Høre henne snakke om den gang fredelig sameksistens var de facto. Da gresset fikk gro i fred fra gartnere og fotballspillere. Men vent litt. Er det egentlig Eva som skal oppleves? Nei. En foredragsholder skal skvaldre om Miltons poetisering av Eva. Opplev Eva, du liksom.

Inn på diskoteket

Da **120 Days** debuterte tok de musikk-Norge med storm. Platecoveret var svart, med 120 hvite streker på. Bandet badet i seksere, spilte på alt som kunne krype og gå av festivaler og kritikerne oppkalte bikkjene sine etter debutantene. Det var i 2006. Fem år senere kommer andreplata ut. Hvit, med 120 svarte streker på.

Etter å ha mottatt to spellemannspriser og ligget et halvt år på VG-lista med sitt forrige album, sier det seg selv at 120 Days har mye å leve opp til. Mye av grunnen til at debutene ble så populære var nok den eklektiske sjangeren, midt mellom rock og klubbmusikk. De mestret både sjangrene og kombinasjonen, og nådde derfor bredt ut. Med *120 Days II* har de ivarettatt mye av lydildet, med elektroniske trommer, pulserende synth og en støygitar. Sjangermessig er likevel den nye plata annerledes. Der debutene lå midt i mellom, er andreplata utvilsomt mest egna på dansegulvet. Låtene er

som oftest basert rundt drivet mellom en raskt pulserende synth og programmerte trommer. Musikken har mange likhetstrekk med Primal Screams plate *Screamadelica*, som er et kjent eksempel på rockeband som beveger seg inn i tidlig house. Det er lite vokal på den nye plata. Melodiene har hele veien en underordnet rolle. Det høres til sjangeren, men gjør at låtene i seg selv er mindre fengende enn på debutene.

Med **120 Days II** har bandet byttet arena. De har beveget seg fra rockescenen og inn på dansegulvet. De gjør det med stil, og spacedisk har aldri latt mer rocka. Likevel mangler plata den ene virkelig catchy singlen, og et par ordentlig sterke melodier.

Bendik Baksaas
bendik.baksaas@universitas.no

Se opp for prostaglandiner

En bok om fyllesyke – hvordan den oppstår og fordrives – er noe som vil gå rett hjem hos de fleste studenter. Men for å lykkes er det viktig at vi lærer noe vi ikke allerede har lest i en rekke Dagbladet-torsdag artikler, som har en tendens til å dreie seg mot den samme, gamle oppskriften: salt mat, vann og søvn. Lykkes da bakrus-veteran Ole Andre Sivertsen med å redde oss alle fra søndagssatan? Svaret er ja, men ikke der det virkelig teller.

Boka er i all hovedsak pakket med populærvitenskap de fleste av oss ville styrt unna under den kvervende inflyttelsen av en real fyllesyke. «Se opp for prostaglandiner», advarer Sivertsen og legger til at «leveren trenger glutatation for å bryte ned acetaldehyd». Til tross for at disse funksjonene er konsekvent klart og vittig forklart, snakker vi her mer om kjemi og fysikktrivia enn praktiske råd. Med andre ord tjener

BOK

Bakrus – en røff guide til dagen derpå

Av: **Ole Andre Sivertsen**

Forlag: **Filiokus**

denne guiden til fyllesyke en mer preventiv funksjon. Det siste kapittelet inneholder en rekke direkte råd for lindring, men vi får lite mer enn en mer detaljert versjon av alt vi har lest før. Fruktjuice er bra. Bacon er også bra. Søvn er skikkelig bra.

Boka lykkes godt i sine populærvitenskapelige skildringer. Sivertsen er forfriskende ærlig og moraliserer sjeldent. For eksempel utelukker han ikke å drikke moderate mengder alkohol dagen derpå som et remedie. Men de som lokkes av den hellige gral – en enkel, lettvin og effektiv kur mot fyllesyke vil bli skuffet. Igjen.

Axel M. K. Hærland
anmeldelser@universitas.no

PLATE

120 Days II

Av: **120 Days**

Plateselskap: **Voices of Wonder**

KULTURKALENDER

onsdag 9. november

Lunsj med kultur: Sopran Ingegjerd Bagoien Moe avsluttet sitt 4-årige sangstudium ved Barratt dues musikk-institutt våren 2010. Høsten 2010 fortsatte hun sine sangstudier ved den prestisjefylte Operahøgskolen i Oslo. Hun har hatt mange spennende og prestisjefylte solistoppgaver, og hun skal syng et kjent repertoar fra operaer og operetter av Mozart, Puccini og Chapi. Hun blir akkompagnert av pianist Lina Braathen.

Sogn arena, Klaus Torgårds vei 3. Kl. 11.30 – 12.00

Seminar: Hvordan bør forholdet mellom vitenskap og politikk være? Når trenger vi mer forskning og når vet vi nok til å handle? Hvor går grensene for vitenskap? Regjeringen setter spørsmål om forskningens tillit og legitimitet på dagsordenen. Arrangementet varer fra onsdag til torsdag, og er i regi av UiO. Det norske videnskaps-akademi og Kunnskapsdepartementet. Påmelding er påkrevd, men det er åpent for alle!
Universitetets aula/Gamle festsal, Karl Johans gate 47.

Onsdagsdebatten: Media har aldri før skrevet så mye om voldtekt. Er det voldtektsbølgen eller fryktboblen som truer samfunnet vårt? Frykt er terror. Er det på tide å behandle voldtekt som et reelt sikkerhetsproblem?
Chateau Neuf, Betong. Kl. 19.00

torsdag 10. november

Foredrag: Den første fasen i norsk universitetsliv startet i en gammel brennerigård i Øvre Slottsgate i 1815. Dette var også en periode med storlagen utvikling innenfor fysikk og kjemi. Foredraget tar oss med til denne første fasen i norsk universitetsliv, frem til virksomheten flyttet til Domus media. Professor emeritus Bjørn Pedersen foredrar.

Gamle Raadhus, Nedre Slottsgate 1. Kl. 17.00

Film: Siste film innenfor «New French Extremity»-temaet blir *Pianolæreren*. Under Erikas strenge, kontrollerte fasade skjuler det seg en lang rekke seksuelle fantasier, som voyeurisme og sadomasochisme, samt selvskading, som er et resultat av undertrykte følelser, kanskje spesielt seksuelle, og hennes behov for kontroll.
Chateau Neuf, Lillesalen. Kl. 19.00.
Pris: 40/60 (medl./ikke medl.)

Konsert: Vin&Vinyl er stolte av å presentere spellemannsprisvinner Robert Post som århundrets andre gjest. Fredag samme uken slipper han den nye skiva si *Rhetoric* både på CD, digitalt og på vinyl. Først er det konsert på Neuf som står for tur! Og det er helt gratis.
Chateau Neuf, Biblioteket. Kl. 20.00

fredag 11. november

Lunsj med kultur: Den norske opera og ballett har en ny satsning på vokalkunsten. En serie resitaller

(konsert med sang og klaver) byr på en sjelden anledning til å høre vår tids største stemmer. På dagens konsert kommer stedfortredende operasjef, Anne Gjevang, sammen med en sanger og en pianist og presenterer smakebiter fra serien.

Blindern, Georg Sverdrups hus, vestibylen. Kl. 12.15 – 12.45

Utstilling: Prorektor Inga Bostad og bibliotekdirektør Bente Andreasen åpner universitetsbibliotekets jubileumsutstilling i galleriet i andre etasje. Samtidig lanseres boken «Kunnskap – Samlinger – Mennesker: Universitetsbiblioteket og forskningen gjennom 200 år».

Blindern, Georg Sverdrups hus, Galleri Sverdrup. Kl. 13.00 – 14.00

👉 Akademisk vorskpiel: John Miltons episke dikt «Paradise Lost» inneholder ei viktig skildring av Eva, som er fjern fra den tvilrådige forførelsen som ofte blir framstilt i ord og bilder i vestlig kultur. Med Milton fengsles vi av ei gåtefull Eva med et søkende intellekt og evner til å forme vekst rundt seg.

Julekrydder: Lær mer om gløgg, nellik-appelsiner og pepperkaker på Naturhistorisk museum. ARKIVFOTO: ÅSE HOLTE

Chateau Neuf, Biblioteket. Kl. 19.00

lørdag 12. november

Forelesning: «Etter 22. juli»-forelesningene skal denne gangen ta opp totalitære idealer og politisk nettdebatt. Professor i historie, Øystein Sørensen, gir oss et historisk perspektiv og professor ved Institutt for medier og kommunikasjon Eli Skogerbo ser nærmere på internett som arena for politisk debatt.
Domus Academica, Gamle festsal. Kl. 14.00 – 15.30

Teater: 4.klasse ved skuespillerutdanningen på KHIØ setter opp en Norgespremiere. Stykket er skrevet av tyske Fritz Kater og heter «We Are Blood». Stykket utforsker individet som befinner seg der natur og betong kolliderer, og som prøver å berge seg selv, sin samvittighet og håpet.
KHIØ, Scene 6, Seilduken scene. Kl. 15.00

Konsert: I år er det 200 år siden Franz Liszt – pianist, komponist og superstjerne – ble født. Musikkhøgskolen feirer ham med en konsert hvor publikum kan høre kjente og mindre kjente verker for klaver, orgel og kammermusikalske besetninger. Servering

i pausen.
NMH, Lindemansalen. Kl. 18.00.
Pris 50/150 (stud./ikke stud.)

Konsert: Trondheimsbandet The Leipzig Affair lager humoristisk og glad pop som fenger. Stemningen er rolig og fin, med velskrevne tekster om tja ... litt av hvert egentlig. Konserten er helt gratis, så hvorfor ikke ta turen innom?
Chateau Neuf, Bokcafeen. Kl. 21.00

søndag 13. november

Utstilling: Til jul skulle man unne seg den beste maten, de mest kostbare krydderne og pynte med de fineste blomster. Hva er vel pepperkaker og gløgg uten eksotiske krydder? I denne omvisningen får dere vite hvor julens blomster og krydder kommer fra og deres vei fra tropene til norsk jul.
Victoriahuset, Naturhistorisk museum, Sarsgate 1. Kl. 12.00 – 14.00

👉 Festival: For aller siste gang arrangeres den uhyre populære Astrofestivalen. Det blir møte med en ekte astronaut, masse foredrag, lasershow, filmvisninger, utstillinger, verksteder, astrobasar og lys, flammer og flyvende ting. Dette kan du ikke gå glipp av i høstmørket!
Blindern campus, Kl. 16.00 – 21.00

mandag 14. november

Utstilling: Gjennom en serie bestående av 40 store bildemontasjer vil spennende astronomiske fenomener og objekter, alt fra vår egen jord til de største galaksene i universet, bli forklart i bilder og tekst. Stopp opp på vei gjennom campus!
Blindern, gangstien opp til HF og SV.

tirsdag 15. november

Debatt: Er du student ved HiOA er dette et av årets viktigste arrangementer. Studentparlamentet inviterer alle HiOA-studenter til temakveld og paneldebatt om universitetssatsningen. Bør HiOA bli universitet? Hva synes studentene?
HiOA, Pilestredet 46, Athene 1. Kl. 17.00 – 20.00

👉 Film: Tsjekiske «Daisies» er en surrealistisk, feministisk perle av en farse. Filmen handler om to tenåringsjenter som bestemmer seg for at siden verden er bortskjæmt, skal de også være det. Dette fører til at de vilt forbruker og destruerer verden rundt seg. Filmen anses som en milepæl både innen den tsjekkiske bølgens, og moderne surrealistisk film, og dens opprørske sprengkraft gjorde at filmskaperen Vera Chytilová ikke fikk arbeide i hjemlandet på ni år.
Chateau Neuf, Lillesalen. Kl. 19.00

AD NOTAM

Universitas oppsummerer uka

Jakt og fiske

Førrige uke kom det frem i Universitas at en liten blåfugl hadde fløyet gjennom vinduet, gjennom vinduet, gjennom vinduet, i sykepleierstudent Tonje Veenstras studentbolig på Kringsjø. Ad Notams redaksjon for artsmangfold og boligklager

har vært i kontakt med en spurveflokk på Sognsvann. De tar avstand fra påstandene. – Dette blir helt useriøst. Vi har null velferdstilbud og bor i føkkings trær. Vi lever av å spise mark, og så kan vi ikke unne oss noen smuler kneip engang. Hva skjedde med solidaritet? raser en spurv til Ad Notam.

Utrangering

UiO har nettopp blitt rangert som nr. 181 av verdens universiteter, og rektor Ole Petter Ottersen sier til Aftenbladet at rankingene er problematiske. Ad Notam har lenge mistenkt at det er rankingen og ikke UiO det er noe galt med, og vi får full støtte fra Ottersen. – Her er det noe galt, vi er plassert blant røkla, sier han.

– Jeg har skrevet svart på hvitt at UiO er et ledende europeisk universitet, og det bør disse rankingene ta med i regnskapet.

Ottersens egen ranking over verdens tøffeste universitetsrektorer blir publisert neste uke.

ØØØØYY!!

Universitas skrev sist uke at juksere ved HiOA og UiO oftere mister studieretten enn hva tilfellet er i resten av landet. Nå viser det seg at årsaken er utskifting av eksamensvakter.

– Vi var litt lei av de trauserte pensjonistene, så vi ansatte noen vakter fra Chateau Neuf. Er det én ting de kan så er det å pælme ut folk, sier Universitetsdirektør Gunn Elin Bjørneboe til Ad Notam.

En tidligere vokter, nå boleavhengig og eksamensvakt, er godt fornøyd med ordningen.

– Du er for full, sier han til Ad Notam og løfter oss ut. – Ta dere en runde rundt bygget.

Far og mor og barn

Innavlsdebatten raser videre i Universitas. For to uker siden sa professor Kristian Gundersen at UiO er teite, og sist uke svarte prorektor ved UiO, Inga Bostad, at Kristian Gundersen er dust, og at de ikke driver med innavl.

– Sånn går no dagan, sier Gundersen til Ad Notams organ for spekulativ slektsforskning (AOSS). AOSS kjenner til at Bostad og Gundersen er både søsken og ektefeller og håper det vil kaste nytt lys over innavlsdebatten. Barnevernet er koblet inn i saken.

Synger alle dage: Fra venstre: Gjøk og sisik, trost og stær.

Ajajaj: Ad Notams utsendte eksamensreporter blir her bedt om å ta seg en runde rundt campus.

VI SPØR

av Magnus Lysberg

FOTOMANIPULASJON

BARNLØS: Utdanna kvinner får ikke barn. Det er ikke så farlig når man kan kose seg med fyrstekake og eldretrim, her demonstrert ved Runa Næss Thomassen.

Tar eldrebølgen

Kvinner med høyere utdanning får færre barn, skrev Universitas i forrige uke. Vi må få kvinnene ut, men hvordan? Vil studentparlamentets Runa Næss Thomassen hoppe av i utdanningsvingen?

Nei. Det må finnes løsninger for å kombinere barn og utdanning.

Jo, men nå viser forskning at høyere utdanning gir mindre barnekull. Lager vi ikke et kjempeproblem i framtida når vi utdanner så mange kvinner som i dag?

Vi er avhengig av at flere tar høyere utdanning for framtida. Det er sånn vi løser samfunnsproblemene. Vi må få flere menn til å ta pappapermisjon, så blir det mulig for kvinner å kombinere karriere med barn.

Nå motsier du deg selv. Hvis vi utdanner flere blir jo eldrebølgen bare større.

Altså, vi må legge til rette for at flere tar utdanning, det løser samfunnsproblemene.

Du svarer ikke på det jeg spør om. Vil du avfolke Norge?

Nei, det vil jeg ikke. Vi må sørge for gode betingelser for barnefamilier og bedre pappapermisjon, også må vi...

Du svarer fremdeles ikke på spørsmålene mine. Vil du avfolke Norge?

Men, men, NEI. Det er tullete, det er ikke logisk i det hele tatt. Kan du vise meg forskningen, så kan jeg kommentere det.

Jada. En måte å få bukt med dette problemet, et å kvotere kvinner ut av høyere utdanning. Hva synes du om det?

Det er tullete, det er ikke logisk i det hele tatt. Vi er 7 milliarder mennesker på jorda, det er ikke

noe problem at vi er for få. Jeg vil se denne forskningen.

Jeg har lagt fram forskningsresultatene for deg. Du må da skjønne det jeg sier. Du forstår prosentregning, gjør du ikke det?

klikk
Ringer opp igjen

Hallo?

Jeg vil oppfordre til pulepauser i studiene.

Det løser jo ingenting. Vi menn får ikke pult om dere kvinner er opp-tatt med utdanning. Du vil ikke vurdere din stilling, i så fall?

Nei, jeg liker stillingen min, og vil oppfordre til pulepauser.

magnus.lysberg@universitas.no

PANTO

av Thomas Sørliie Hansen

REBUS

av Filip Roshauw

HINT: Ny ranking, ny for-tvilelse, ny rebus, samme mailadresse: filip.ros-hauw@gmail.com

FORRIGE UKES LØSNING var Generasjon sinke. Selvkritikk tas på feil grunnstoffsymbol for Sink og litt mattelok. Blant refserne fant vi Rebecca, Håkon, Torarin, Benjamin, Sveinung og Martin.

EURO-QUIZ

av Øyvind Bosnes Engen

- Hva heter den avtroppende greske statsministeren, som har vært i hardt vær i forbindelse med Euro-krisen?
- Hvilke tre EU-land bruker ikke myntenheten Euro?
- Euro-samarbeidet går under forkortelsen ØMU. Hva står forkortelsen for?
- Hva heter kontinentet som omfatter Europa?
- Hvilken relativt fersk stat har en nasjonalsang som heter «Europa»?
- «Hey babe, I negotiate million dollar deals for breakfast. I think I can handle this Eurotrash». Fra hvilken klassisk actionfilm er sitatet hentet?
- Rundt hvilken planet kretser månen Europa?
- Hvilket band ga ut albumet *Trans Europa Express* i 1977?
- Hvilken europavei går mellom Londonderry i Nord-Irland og Sandvika i Bærum?
- Og hva heter europaveien som er innom Trondheim, Ålesund, Bergen, Stavanger og Kristiansand?

FOTO: ECB

1. Georgios Papandreu
2. Danmark, Storbritannia og Sverige
3. Den økonomiske og monetære union
4. Eurasia
5. Kosovo
6. Die Hard (1988)
7. Jupiter
8. Kraftwerk
9. E 16
10. E 39